

POLITIA

R E V I S T Ă P O L I Ţ I E N E A S C Ă

ANUL VI

DECEMBRIE 1925

NO. 12

DIRECTOR: GEORGIU CHENDI

S U M A R U L :

1. Cum se poate contribui la ridicarea culturală
a polițiștilor Dr. V. Popp
 2. Reorganizarea poliției
Necesitatea unei alte școale de poliție științifică G. Chendi
 3. Necesitatea școlilor de specialitate pentru
administrație și poliție O. Ghibu
 4. Procedura Penală Română
Despre poliția judiciară și ofițerii de poliție cari o exercită V. Dimitriu
V. Pastia
 5. Notarul și primarul de ieri și de azi .. Dr. C. Maniu
 6. Poliția criminală din Roma E. Engelbrecht
 7. Contravențiunile polițienești I. Georgescu
 8. Institute de îndreptare Jean Bart
- Informațiuni. — Buletinul de Urmăriri. — Lucruri mici din lumea mare.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA: CLUJ, STRADA BĂII 3

ABONAMENTE:

- Pentru bănci, birouri, societăți și comercianți 1000 lei**
Pentru autoritățile urbane 500 lei
Pentru autoritățile rurale 300 lei
Pentru funcționarii de poliții 100 lei
Pentru toate celelalte autorități precum și ediția de lux 1000 lei

Abonamentele și reclamele se plătesc înainte

Cum se poate contribui la ridicarea culturală a polițiștilor

**Datoria șefilor de poliție. Spre un alt mediu pentru polițiști.
Mai multă inițiativă și un dram de osteneală.**

În nenumărate rânduri am arătat în această revistă deplorabila situație intelectuală în care se află personalul nostru de poliție, căutând să găsim soluții și să facem sugestii pentru o ridicare culturală a polițiștilor. Munca noastră nu putem zice că a fost zădarnică. Dar ea nici nu a dat roadele pe cari le așteptam, și aceasta se datorește, credem, faptului că alături de noi n'am găsit pe toți conducătorii serviciilor de poliție, cari au îndatorirea morală să îngrijească de buna pregătire culturală a subalterilor lor.

E îndeobște cunoscut că școala nu poate da pentru viață decât unele îndrumări. Cultura propriu zisă n'o dă decât munca individuală, dragostea fiecăruia de a cunoaște și a ști. Școlile de poliție, pe cari le-am cerut în atâtea rânduri, vor aduce desigur o importanță reinprospetare în corpul polițiștilor noștri. Ele vor deschide orizonturi spre preocupări mai înalte, dând o bază culturală reală tuturor. Dar până ce mijloacele statului și înțelegerea conducătorilor, vor permite înființarea acestor școli, opera de ridicare culturală a polițiștilor trebuie să o facă șefii serviciilor de poliție.

Actualmente majoritatea funcționarilor de poliție nu sacrifică nici câteva ore pe lună pentru cultura de specialitate.

Timpul liber și-l petrec fără să se ocupe de probleme profesionale și fără să cerce să se formeze cel puțin pentru cariera căreia s'au dedicat.

Și pe când în streinătate pe lângă fiecare poliție să deschid biblioteci de specialitate și scriitori erudiți îmbogățesc zi de zi literatura polițienească, cu descrierile celor mai noi invenții tehnice — în camerele noastre de inspecție și la secții, unde stau în permanență o mulțime de funcționari și sergenți — domnește cea mai neagră mizerie morală.

Ne întrebăm și desigur că alăturarea cu noi se întrebă toți oamenii de bine din poliție :

Ce ar costa să se creeze personalului inferior de poliție, un mediu mai omenesc, și deci mai prielnic culturii? Camerele de inspecție, provăzute cu cărți și reviste de specialitate, ar putea fi, nu numai civilizate locașuri de odihnă trupească, ci și adevărate sanctuare de lumină și înălțare sufletească.

Cu puțină stăruință și un dram de inițiativă din partea conducătorilor de poliție, totul s'ar transforma în scurtă vreme.

Dacă fiecare șef de poliție ar lausa un apel publicului, ar putea obține destule cărți, din care să se întocmească o bibliotecă pe lângă fiecare poliție, și s'ar găsi destui cetățeni cari ar plăti bucuros abonamentele la revistele de specialitate, când fondurile bugetare nu ajung să acoperă și această utilă cheltuială.

Odată adunate aceste elemente de cultură, datoria șefilor este să supravegheze ca revistele și cărțile să fie citite. Lucrul va merge mai greu la început. Incetul pe incetul însă, pe măsură ce oamenii vor învăța să știe că e mai bine să-și îmbogățească mintea, decât să lenească, cărțile din bibliotecă nu vor mai fi deajuns, iar revistele vor fi devorate cu lăcomie.

În streinătate bugetele oficiilor de poliție se complictează deschis și de bună voie prin contribuțiuni publice, pentru că oricine e gata să ajute la creierea unei poliții utile și civilizate.

Și asta în streinătate.

Dar nu este nevoie să mergem așa de departe. La noi putem găsi exemple destule și exempte bune. Iată unul: Pentru formarea intelectuală a jandarmilor, comandamentul jandarmeriei a inițiat scoaterea unei reviste de specialitate. Din bilanțul pe anul 1924 putem vedea că „Revista Jandarmeriei“ are 5000 de abonați a 60 lei, ceea ce înseamnă că fiecare jandarm rural, primește revista abonată. Șefii de posturi au instrucțiuni să facă revista citită de jandarmi, în orele lor libere, și astfel nivelul cultural al acestor colegi ai polițiștilor este în continuă creștere.

Pe lângă aceasta, revista amintită are numeroși abonați civili, făcuți prin stăruința jandarmilor. Faptul nu este desigur incorect. Din potrivă! Cine nu dă bucuros sprijin unei reviste serioase, care are menirea să facă din jandarm un real stâlp al ordinii sociale ?

De ce oare nu s'ar putea face acelaș lucru în poliție? De ce oare nu s'ar putea stăruii pentru răspândirea revistelor serioase de specialitate, ca acestea să poată oferi polițiștilor un abonament, convenabil puterii lor de plată? Și de ce oare în camerele de inspecție, citirea revistelor de specialitate n'ar putea fi cea mai bună ocupație pentru polițiști ?

Sau doară polițiștii noștri sunt inferiori jandarmilor rurali? Cine o poate spune asta? Ori de educarea lor nu trebuie să se îngrijească nimenea ?

În cele expuse mai sus este o sugestie, pe care nădăduim că o vor înțelege toți conducătorii de poliție. Căci fără sforțări din partea tuturor, fără o muncă vie, care să meargă paralel cu inițiativa statului și să o înlocuiască atunci când ea lipsește, nu vom ajunge niciodată să realizăm o poliție model, ca instituție de progres real și ca factor de modernă ocrotire socială.

Dr. VICTOR POPP.

APEL! Șefii serviciilor de poliție sunt rugați ca până la 15 dec. a. c. să ne trimită câte un tablou despre toți funcționarii de poliție, cari doresc să aboneze revista pe anul 1926, urmând ca abonamentul să se achite ulterior, după apariția numărului prim.

Nu ne îndoim, că apelul nostru va fi primit cu o dragoste entuziasmată de funcționarii de poliție, pentru a căror soartă luptăm și că nu va lipsi nici unul din noul șir al abonaților — mai ales că abonamentul revistei este așa de modest, încât poate fi satisfăcut și de cei mai mici funcționari.

Toți domnii abonați (autorități și privați) sunt rugați să binevoiască a reînoui abonamentele până la data de mai sus, pentruca să ne putem orienta asupra numărului de exemplare în care să tipărim numărul viitor al revistei — cunoscute fiind enormele cheltuieli ce le avem cu tiparul.

REDAȚIA REVISTEI, „POLIȚIA“

REORGANIZAREA POLIȚIEI

NECESITATEA UNEI ALTE ȘCOALE DE POLIȚIE ȘTIINȚIFICĂ

În nenumărate rânduri s'a vorbit despre importanța și necesitatea unei școli de poliție științifică, școală care ar avea menirea să pregătească elemente culte și demne în cadrele instituției. Stăruințele depuse în această direcțiune însă le credem cel puțin acum, zădărnice, pentru că o școală de poliție științifică există în țară și funcționează în condițiuni așa de puțin științifice, în cât desarmează orice bună intenție și orice entuziasm.

Această școală funcționează pe lângă institutul medico-legal din București, cu un program de învățământ, care poate rivaliza cu al oricărei instituții similare din streinătate, cu un corp profesoral în multe cazuri de renume european. Dar toate aceste lucruri bune și frumoase nu ajung, dacă elevii școlii stau cu mult sub nivelul cursurilor predate. Și aici este tot vițiul de organizare al acestei instituții. Intenția celor ce au întemeiat-o a fost ca, prin ajutorul acestei școli să se ridice nivelul cultural și profesional al polițiștilor. Intenție bună și vrednică de tot respectul generațiilor viitoare! Din nefericire însă realizarea ei n'a fost deloc studiată, stările de fapt din poliție n'au fost deloc apreciate la justa lor valoare, și astfel avem o școală de poliție științifică, unde buna sămânță a învățături se aruncă în pământ steril.

Ne vom explica. Conform sistemului de organizare al școlii, prefecturile de județe și poliții din țară sunt obligate să trimită anual câte un ofițer de poliție să urmeze cursurile școlii de la București. Aceasta ar însemna că în fiecare an ar urma școala de poliție științifică aproximativ atâția polițiști câte județe avem, ceea ce înseamnă că ar înlesni regenerarea cadrelor cam în vre-o 43 de ani, ținând seama că avem un corp de aproximativ 3000 polițiști. Aceasta însă s'ar întâmpla numai în cazul când toate polițiile ar trimite elevi, cari să urmeze regulat cursurile școlii și să le absoalve, iar paralel cu aceasta, noile cadre cu cari se completează anual corpul ofițerilor și agenților de poliție, să fie deasemenea pregătite științific.

Din nefericire lucrurile se petrec tocmai invers. Din 68—70 de elevi, câți ar trebui să frecventeze anual cursurile școlii din București, abia urmează regulat și obțin diploma de absolvire 20—25 de inși. Apoi, completarea vacanțelor în corpul ofițerilor și agenților continuă să se facă după același sistem, angajându-se polițiști fără nicio pregătire profesională și în cele mai multe cazuri, fără cultură. Astfel, în mod fatal, în loc să se producă regenerarea dorită, ignoranța crește.

Dar mai este un lucru, pe care îl credem de cea mai mare importanță. Și anume, polițiștii trimiși la școala din București sunt, aproape în unanimitatea cazurilor, nu cei mai buni polițiști, ci cei mai slabi ca însușiri personale și cultură. Prefecții judecă pretutindenea după același criteriu. Polițistul bun nu mai are nevoie de școală și e prea util serviciului spre a fi trimis la București. Deci la școală să se ducă cel fără însușiri și fără cultură, adică acela care abia poate justifica real o absolvență de 4 clase primare.

Ei bine, când la o școală de poliție științifică, unde cursurile sunt făcute de profesori universitari și obiectul lor este din domeniul studiilor universitare, urmează elevi

cari n'au decât cunoștințele de scris și citit ale cursului primar, ce rezultate „științifice“ poate da această școală? Cum vor putea acești elevi, cu oricâtă bunăvoință ar avea ei să o facă, să-și apropie cunoștințele științifice de investigație judiciară, de patologie criminală, de psihologie experimentală, de dactiloscopie, de antropologie, de drept și procedură penală, de practica medico-legală, de atâtea cunoștințe din domeniul științelor pozitive și aplicate, cari trebuie să stea la baza pregătirii oricărui polițist de profesie, când ei nu sunt capabili să înțeleagă nici măcar noțiunile? Fatal școala este o parodie. „Diplomații“ ei se întorc la serviciu cu ceva mai multe fumuri în cap, dar și cu o mai mare confuzie în minte.

Admițând însă că unii au câștigat realmente din cursurile de la București, e întrebarea: ce vor face aceștia în mijlocul ignoranței în care se întorc? Colegii le vor zeflemiza cunoștințele, și le dă mâna să o facă pentru că sunt mai mulți, iar șefii rămași acasă vor face totul ca aceștia să nu-și poată afirma superioritatea câștigată. Și lucrurile se petrec riguros așa. Absolvenții buni ai școlii de poliție științifică de la București, deși sunt rari, devin supărători în corp și sau trebuie să renunțe la ceea-ce au învățat, sau trebuie să plece.

Iată dar că oricum am privi rolul școlii științifice, în faza în care ne aflăm, ea este de o complectă inutilitate.

O școală de poliție științifică ne trebuie totuși, dacă dorim să ridicăm instituția poliției românești la nivelul celorlalte poliții europene. Dar școala trebuie altfel organizată. Mai întâi să se pună stavilă pătrunderii elementelor netrate în corpul ofițerilor și agenților de poliție, creindu-se o școală pregătitoare cu secțiuni pentru diferitele grade și funcțiuni din poliție. Cei ce au numai cursul primar vor putea, urmând această școală, să devină agenți inferiori sau sergenți de stradă. Cei cu certificat de 4 clase gimnaziale sau medii, vor putea să devină cel mult agenți ordinari sau sergenți majori; absolvenții de liceu sau de cursuri echivalente, vor deveni agenți speciali, subcomisari, sau ofițeri de poliție, iar licențiații vor putea ocupa restul posturilor conducătoare. Trezeci dintr'o categorie în alta să nu se admită decât cu examene serioase, cari să cuprindă toate obiectele de curs cerute titraților din categoria respectivă, plus obligativitatea cursurilor corespunzătoare categoriei în școala specială de poliție. În acest chip, bine precizat în legea de organizare a poliției, se poate nădăjdui că, în câțiva ani, vom avea un corp de poliție la înălțimea misiunii sale.

Pe de altă parte, vechile cadre, cari nu se pot elimina, trebuie îndrumate spre școala de specializare în măsura maximului de capacitate intelectuală a fiecărui polițist. Școala de la București poate deveni utilă, transformându-se în școală pentru prefecți, directori, polițai, inspectori și comisari, cari întorși la posturi după absolvirea cursurilor, să fie obligați a face cursuri pregătitoare cu polițiștii de sub ordinele lor. Astfel pregătiți aceștia, ar trece apoi la școala pregătitoare de poliție, de unde, potrivit gradului și capacității lor s'ar reîntoarce la post.

Numai astfel putem obține o grabnică și eficace regenerare a corpului polițienesc din țară.

GEORGIU CHENDI.

NECESITATEA ȘCOLILOR DE SPECIALITATE PENTRU ADMINISTRAȚIE ȘI POLIȚIE

Cu prilejul desbaterilor, cari au avut loc în Parlament în legătură cu proiectul de reformă administrativă, s'au auzit glasuri — ce e drept destul de răslețe și de timide, — cari au cerut ca cei chemați, să se gândească nu numai la făurirea de legi și la instituirea de funcționari, ci și la pregătirea serioasă a acestora pentru funcțiunile administrative.

Ca om de școală m'am bucurat văzând că începe și la noi să se dea o mai mare atenție școlii de specialitate, și bucuria mea ar fi fost și mai mare, dacă din dorințele exprimate ar fi rezultat și o hotărâre cel puțin, dacă nu o faptă reală în această direcțiune. Ar fi fost un mare câștig nu numai pentru administrație, ca atare, ci pentru întreaga viață publică și de stat limpezirea definitivă a problemei pregătirii funcționarilor administrativi, și preconizarea măsurilor practice menite a fi rezolvate într'un timp cât mai scurt posibil.

Căci, a crede că este posibilă o bună administrație sătească cu notari pregătiți la școala din Curtea de Argeș — singura școală după cât știu în întreg Vechiul Regat — în care intră absolvenți de 4 clase primare și în care se învață timp de un an abia elementele simpliste ale administrației, — așa ceva ar fi o naivitate.

Dacă în vechiul Regat era o așa de insuficientă administrație, care aduce după sine tot felul de consecințe defavorabile, — una din cauzele principale este lipsa de școli serioase pentru *pregătirea notarilor comunali*.

Până nu se va tămădui din rădăcină acest rău, nici o lege oricât de perfectă pe hârtie, nu va putea produce nici un efect asupra procesului de îndreptare a rezelor de cari suferim pe toate terenele. Căci fără o administrație sătească pricepută, harnică și onestă nu vom putea avea nici școală bună, nici comunicație bună, nici viață economică nici culturală în adevăr înfloritoare.

De aceea orice om doritor de înaintare, trebuie să-și dea seama de această mare necesitate și să facă tot ce-i stă în putință pentruca să avem pretutindenea, în toate provinciile bune școli de notari, la înălțimea exigențelor noastre sociale, economice, politice și culturale. *Crearea astorfel de școli astăzi este o problemă de stat mai importantă, decât înmulțirea nesăbuită a liceelor și a școlilor normale, cari și așa sunt prea numeroase.*

În măsura în care sunt necesare școlile de notari pentru pregătirea organelor de administrație sătească, sunt necesare pentru orașe *școlile de polițiști*.

Problema aceasta este de o importanță deosebită mai cu seamă în nouile provincii, unde orașele, aproape toate sunt locuite de cetățeni de limbi streine, și — s'o spunem deschis — de suflet strein.

În aceste orașe o bună poliție este o necesitate primordială pentru siguranța Statului. Nenumăratele comploturi, mari și mici, puse la cale în mod diabolic de către diferiții dușmani ai integrității noului nostru stat, reclamă o vigență deosebită, care nu se poate cere oricărui țaran, îmbrăcat la repezeală în uniformă de sergent sau dela oricare ratat al școlilor secundare, așezat într'un birou polițienesc oarecare. Nu-i de ajuns ca polițiștii să știe prinde din când în când — pe câte un infractor, să-i dreseze un proces-verbal de formă și să-i mai tragă și vreo bătaie sdravănă, — o astfel de poliție este departe de ce ne trebuie. Avem nevoie de polițiști de carieră, formați anume și înzestrați cu o cultură teoretic deplină, cu o experiență verificată prin vaste experiențe polițiale mondiale depuse în bogata literatură de cărți și de reviste de specialitate.

Și mai presus de aceste avem nevoie în orașele streine ale noilor provincii de oameni cu o severă cultură morală și cetățenească, pe cari să nu-i poată clinti dela

datoria lor, — nici amenințări, nici ademeniri, nici încercări de corupție sau de șantaj.

Amintesc acest lucru deoarece este un fapt istoric, că în acest punct s'au comis grave abateri în anii din urmă: oameni săraci ajunși în posturi importante la poliție și siguranță, și-au făcut în doi-trei ani averi fabuloase pe niște căi cu desăvârșire inavuable. Alții au fost pedepsiți pentru incorectitudini constatate. Și exemplele de sus au demoralizat profund și pe alții. Auzi adeseori critici atât de grave despre moravuri, cari s'au întâlnit pe la poliții, încât ți se strânge inima de durere și de teamă: unde o să ajungem cu o astfel de poliție pe care oamenii meșteri se laudă că cu mijloacele pe cari le știu ei, o pot câștiga pentru orice?

Este grozav să te și gândești, și nu te-ai gândi, dacă n'ai avea atât de des ocazia să vezi efectele nefaste ale unei astfel de stări insuportabile.

Reforma administrativă nu este o simplă reformă de legi, — ea trebuie să fie o *uriasă reformă morală*, fără de care oricâte schimbări de paragrafi s'ar face, — ea rămâne o pură zădărnice și amăgire.

Iar reforma morală a Poliției nu poate ieși decât din o bună școală specială, care este de o importanță tot așa de mare, cași oricare școală publică de cultură generală. Căci înzădar se fac multele reforme școlare câtă vreme printr'o reformă administrativă nechibzuită se ating bazele vieții familiare și sociale în sens defavorabil și, mai ales, câtă vreme elementul românesc dela orașe nu este susținut, ci tocmai dinpotrivă elementul strein, bogat și îndrăzneț este ajutat pe o cale sau pe alta să-și mențină o situație dominantă și amenințătoare chiar.

Nu veau să intru în detalii cu privire la modalitățile de organizare a școlilor de poliție. Când chestiunea va fi eșit din faza ei principiară, voi reveni asupra amănuntelor pe cari le socotesc necesare. Deocamdată gândesc că astfel de școli ar trebui înființate cel puțin în următoarele localități: București, Galați, Iași, Chișinău, Cluj și Timișoara.

Bineînțeles că nu toate deodată, ci în măsura în care s'ar găsi oameni pricepuți cari să le conducă.

La tot cazul înainte de ce s'ar deschide primele școli o comisiune ar trebui să studieze organizarea lor în țările streine, vizitând câteva centre mari și luând contact serios cu școlile existente acolo. Apoi va trebui selecționat cu rigoare personalul care va fi pus la conducerea școlilor, pentruca ele să nu fie date pe mâna unor aventurieri, favoriți politici sau sinecuriști. O bună lege de organizare care să se inspire din necesitățile noastre și din experiențele statelor mai vechi decât noi, — lege dată pe mâna unor oameni de bine — va garanta în măsură satisfăcătoare rezultatele școlii. Elevii ar fi de două categorii: primii absolvenți de liceu, cari întră deadreptul la teorie și a doua categorie: actualii angajați și funcționari, cari după un anumit stagiul de practică ar urma un timp oarecare teorie în vederea unor anumite examene. Examenele vor fi obligatoare pentru avansări și vor fi organizate cam ca cele dela armată. Ierarhia în poliție n'ar mai fi bazată ca astăzi, pe o adevărată anarhie lipsită aproape de orice criteriu conducător.

Cu o poliție serios pregătită putem spera nu numai naționalizarea orașelor, — care este o necesitate de stat indiscutabilă, — ci și moralizarea lor, înbogățirea lor, — condiții fără de cari ele nu pot fi adevărate celule centrale ale statului român.

ONISIFOR GHIBU
Profesor Univ. Cluj.

Procedura Penală Română

Părțile extinse în Ardeal și Bucovina

Despre Poliția judiciară și Ofițerii de Poliție cari o exercită

Cap. I.

Despre Poliția judiciară

Art. 13. *Poliția judiciară urmărește descoperirea crimelor, delictelor și contravențiunilor, adună probele despre dânsese și dă pe făptuitorii lor în judecata tribunalelor însărcinate cu aplicarea pedepselor.*

Prin Poliție judiciară se înțelege în sens strict toată faza preparatorie, care precede primului exercițiu al acțiunii publice și seria actelor cari au de scop ca să indice Ministerului public dacă este sau nu cazul de a pune în mișcare acțiunea publică, (Vezi comparația cu art. 83 pr. penală magh. abrogat — căreia îi corespunde).

În sensul procedurii penale rom. (art. 13) prin poliție judiciară se va înțelege însă, nu numai această fază preparatorie, ci și seria de acte cari formează adunarea probelor, (instrucția propriu zisă), trimiterea în judecată — adică până în faza când făptuitorii unei infracțiuni au fost aduși în fața instanței competente.

Deci poliția judiciară cuprinde trei faze distincte: 1. *descoperirea infracțiunilor*, 2. *urmărirea lor* și 3. *adunarea probelor* (instrucția) cu trimiterea în judecată — faze cărora în sistemul român le corespund anumite organe distincte unul de altul și anume:

Primei faze îi corespund ofițerii de poliție judiciară propriu ziși, astfel cum sunt enumerați în art. 14 — corespunzător art. 85 pr. pen. magh. abrogat — și cari au misiunea de a descoperi prin investigațiunile lor, orice infracțiune s'ar comite, făcând în același timp și primele cercetări, pentru a se aduna elementele necesare și a se stabili dacă este sau nu cazul, de a se pune sau nu în mișcare acțiunea publică. Acestei faze îi corespunde deci așa zisa *cercetare prealabilă* (cap. VIII) din pr. p. magh. abrogată.

Fazei a doua îi corespunde Ministerul Public, organul principal reprezentant al Societății, care are de scop de a urmări infracțiunile spre a sesiza cu judecarea lor instanțele judecătorești, zicem organ principal pentru că, partea vătămată are și ea dreptul de a pune în mișcare acțiunea publică prin constituire de parte civilă înaintea procurorului, judecătorului de instrucție și a instanței de judecată, cari autorități sunt obligate de a o exercita.

Fazei a treia îi corespunde instrucția propriu zisă, adică adunarea judecătorească a tuturor probelor în vederea stabilirii infracțiunii, și pentru a se hotărî dacă este sau nu cazul ca inculpatul să fie trimis în judecată. (Vezi art. 102 pr. p. magh. abrogat).

Această separare a organelor poliției judiciare nu se întâlnește decât la infracțiunile mai importante și anume în materie de crimă în totdeauna, (prin crimă trebuie înțeles infracțiunile calificate astfel de art. 1 c. p. r. și cele calificate în art. 15 legea XXXIV. 1897 maghiară) și în materie de delict numai pentru cele mai importante. Pentru contravențiuni și pentru delicturile de o importanță mai mică aceste faze dispar și rolul de descoperitor, urmăritor și adunare a probelor, se confundă în aceleași mâini — adică în mâinile ofițerilor de poliție judiciară — cari prin actele lor pot sesiza direct instanțele de judecată. Distincțiunea acestor faze este importantă și utilă pentru o mai bună garantare a libertății individuale.

În legislația română organele poliției judiciare astfel cum sunt organizate prin art. 13 și urm. sunt complex separate de instanțele de judecată, care sunt încredințate numai autorităților judecătorești propriu zise, jurisdicția administrativă în materie de contravenții și anumite delicturi fiind necunoscută. Excepție se face numai în legea băuturilor spirituoase, unde primarul și administratorul

de plasă, constatând contravenția are drept de a aplica tot el amenda, cu apel însă la judecătorul de ocol și în legile cu caracter fiscal; în acestea amenda nefiind însă o penalitate ci reprezentând mai mult dauna produsă prin contravenție (amendă civilă) nu poate fi vorba de jurisdicție penală, deși și la aceste contravențiuni, în majoritatea cazurilor (vămi, monopol etc.) apelul e judecat tot de instanțele ordinare.

NOTĂ: Deoarece prin Decretul No. 1 al Consiliului Dirigent în Ardeal s'au menținut toate legile, ordonanțele, regulamentele și statutele legale, care au fost în vigoare înainte de 18 Octombrie 1918 — aceste se aplică, până la noui dispozițiuni, în interesul ordinii publice și mai departe în Ardeal.

Dintre legile și ordonanțele conținând în acest fel norme de drept și procedură penală, cari se judecă de organele administrative, din cele mai principale enumerăm:

1. Articolul de lege V. din 1878 (codul penal maghiar) cu modificările ulterioare.

2. Articolul de lege XL. din 1879 (codul contravențiilor).

3. Articolul de lege XXXIV. din 1897 despre introducerea în practică a regulamentului procesului penal.

4. Articolul de lege XX. din 1901 relativ la simplificarea procedurii administrative.

5. Ordonanța No. 65.000 din 1909 a Ministerului de Interne și Justiției: Regulamentul penal polițial conținând 286 de articole care formează baza întregii proceduri penale administrative.

6. Ordonanța No. 105.000 din 1909 a Ministerului de Interne și Justiție (Regulamentul administrativ polițial) și care regulează administrația la judecătorii polițieniști.

Prin decretul-lege No. 68 din 30 Iunie 1921, extinzându-se și în Ardeal „Legea asupra organizării poliției generale a Statului”, ofițerii de poliție existenți au fost încadrați în conformitate cu dispozițiile legii române, dispunându-se totodată prin art. 5 al menționatului decret că „toate atribuțiile de ordin judecătorec pe care le au în teritoriile alipite unii ofițeri de poliție — rămân și pe mai departe în sarcina lor, astfel cum sunt încadrați — pe lângă atribuțiile de poliție prevăzute în legea de organizare a Poliției generale a Statului și în diferite legi de poliție și regulamente din vechiul Regat, aceasta până când printr-o lege, aceste atribuții vor fi trecute la instanțele judecătorești”.

O astfel de lege până în prezent nu s'a adus, astfel că organele însărcinate cu judecarea infracțiunilor pe cale administrativă au rămas și pe mai departe în vigoare.

Aceste organe de judecată sunt:

Prima instanță: 1. Prefectul Poliției pentru contravențiile săvârșite pe teritoriul poliției circumscripției sale. Acesta are dreptul de a delega jurisdicția înlocuitorului său. 2. Primpretorul pentru contravențiile săvârșite în plasa sa.

Instanța II-a Prefectul de județ pentru cele judecate în prima instanță de prefectul poliției și subprefectul.

Instanța III-a 1. Ministerul de Interne atunci când a procedat în instanța II subprefectul sau primpretorul în instanța I și 2. Subsecretariatul de Stat al Ministerului de Interne.

În afară de Ministerul de Interne ca for de a III-a instanță, procedează și Ministerul Agriculturii și Domeniilor pentru anumite contravențiuni ce-i sunt date prin lege exclusiv în competența sa.

În ceea ce privește contravențiunile ce sunt cuprinse în Statutele municipale și orășanești — acestea prevăd expres și organele de judecată.

Procedura preventivă constă din :

- a) înaintarea inculpatului (§ 73)
- b) deținerea preventivă (§ 74—80)
- c) urmărirea acuzatului necunoscut și absent (§ 79, 151)
- d) aducerea cu forța (§ 82)
- e) sequestrarea (§ 84, 85, 91, 94, 99)
- f) perchiziția domiciliară (§ 86)
- g) perchiziția personală (§ 87)
- h) interogarea preventivă (§ 100).

Procedura în fața instanței :

În ce privește rezolvarea cazurilor contravenționale în fond avem trei modalități de proceduri și anume :

1. Emiterea unui mandat de pedepsire.
2. Desbatere meritorică cu aducerea sentinței.
3. Darea deciziei de sistare.

Persoanele cari în sensul procedurii penale contravenționale participă la procedură sunt :

- a) *Denunțatorul*
- b) *Procurorii Oficiali și Procurorii Delegați.*

Notă : Funcțiunea și activitatea acestor procurori o regulează § 24 din ordonanța 65000/909.

Paragrafele 20—29 ale procedurii penale reglementează reprezentarea obligatorie a acuzei publice, înaintea instanțelor polițienești. Ca procuror urmează să funcționeze în sensul ordinului circular No. 21009 din 23 Decembrie 1922 al Ministerului de Interne :

a) La primpreturile de plasă și la polițiile de Stat ale căror reședință este o comună :

Jurisconsultii județeni ca procurori și la nevoie un procuror delegat ca substitut cu aprobarea Ministerului de Interne. În sensul Ordinului Ministerului de Interne, Subsecretariatul de Stat, No. 18127 din 14 Iunie 1922, toate prefecturile de județe cari au găsit necesară să se dea o altfel de delegație procurorii-substituiți, au înaintat propunerile respective la Ministerul de Interne :

b) La poliții și orașe :

În sensul Ordonanței Ministerului de Interne, Directoratul general din Cluj dată sub No. 8249 din 25 Iunie 1919, *sunt jurisconsultii orășanești ca procurori delegați.*

Ordonanța aceasta este și azi în vigoare și este strict observată.

c) *Reprezentanții de specialitate* (experți oficiali).

În sensul paragrafului 17 din ordonanța 65000, din 1909, reprezentanții de specialitate sunt corporațiile, comisiunile și organele cari sunt îndreptățite prin diferite legi sau ordonanțe ministeriale de a reprezenta chestiile sanitare, economice, de circulație sau alte interese publice.

Reprezentantul de specialitate are dreptul de a reprezenta, acuzarea în acele cazuri de contravenții, cari ating sfera lui de activitate și de interes, imputernicit fiind de a exercita drepturile procurorului.

Dar dacă acuzarea e reprezentată și de către procuror, acesta are rolul conducător, iar reprezentantul de specialitate posedă o sferă de activitate auxiliară, care îi dă dreptul de a lua parte la desbatere, a face propuneri și a apela contra sentințelor date.

d) *Vătămatul ; e) Acuzatorul privat* (particular) ; f) *Inculpatul ; g) Imputernicitul.*

Mai amintim, ca până la promulgarea legii pentru înfrânarea speculei toate contravențiunile la diferitele ordonanțe care s'au dat sub Consiliul Dirigent și sub diferite guverne în această materie au fost lăsate în competența instanțelor polițienești mai sus amintite, iar dela data promulgării legii pentru înfrânarea speculei judecarea tuturor contravențiilor și delictelor la aceea lege au intrat în competența judecătorilor ordinare.

Asemenea este cazul cu judecarea contravențiilor silvice. Legea silvică maghiară (articol de lege XXXI 1879) a rămas în vigoare în Ardeal și Banat până la 16 Iunie 1923, când prin legea publicată în Monitorul Oficial No. 59 dispozițiile codului silvic din 1910 din Vechiul Regat

împreună cu legile modificatoare a acestui cod din 18 Septembrie 1920 au fost extinse în tot cuprinsul României ; dela data aceasta s'a sistat procedura polițienească în baza legii sus amintite atât la forurile inferioare, cât și la Ministerul de Interne și judecarea contravențiilor silvice a fost trecută la judecătoria de ocol respectivă.

Așa dar în Ardeal ca și în restul Țării ofițerii tuturor polițiilor din orașe (comune urbane) sunt ofițeri de poliție judiciară, auxiliari ai procurorului, indiferent de rolul lor de judecători administrativi după cum se specifică mai sus.

Amintim totodată că conform legii de organizare a Polițiilor Statului — ofițerii tuturor polițiilor din țară ca organe strict administrative, aparținătoare Ministerului de Interne, exercită poliția preventivă cu însărcinarea de a preveni, prin măsuri administrative și de regulament, săvârșirea infracțiunilor — la descoperirea cărora intră ulterior în cercetare ca ofițeri de poliție judiciară auxiliari ai Parchetului.

Jurisprudența. 1. După art. 13, 14, 21 pr. p. procurorul tribunalului este însărcinat cu descoperirea și urmărirea crimelor și delictelor care sunt de competența tribunalelor. (În contravențiunile de competența jud. de ocol) cu care se ocupă.

Cealaltă. poliția administrativă (preventivă) se exercită de agenții administrativi sub autoritatea prefecturilor de județe afară de București și Iași art. 2, și urm. legea org. poliției gen. a Statului.

Poliția spectacolelor conf. art. 57 legea pentru org. com. urbane. aparține primarului — care poate opri în împrejurări grave ori ce reprezentație pentru a asigura paza ordinii și moralitatea publică. dispoziție prescrisă și în art. 15 legea teatrelor, după care autoritatea administrativă va fi datoare să împiedice ori ce spectacol la cererea primarului. Procurorul trib. nu are cenzura spectacolelor, nici a asigura paza liniștii și moralitatea, așa că la un teatru la care asistă nu este în exercițiul funcției sale. (Cas II 2496/912).

2 Din art. 493 pr. c. penală, rezultă că legiuitorul a adus o derogare principiilor generale de urmărire în materie penală și a creat o procedură specială, conferind numai Procurorului General dreptul de a trimite în judecata Curții de Apel pe ofițerul de poliție judiciară, care se face vinovat de vre-un delict în exercițiul funcției sale. Motivul acestei proceduri speciale a fost că plângerile contra ofițerilor de poliție judiciară, cari sunt auxiliari ai Parchetului, să fie cercetate de șeful lor, Procurorul General, sub privegherea căruia lucrează : pentru ca acești auxiliari să nu se vadă zilnic chemați în judecată și să nu fie lăsați, fără nici un control, la voia injustelor resentimente din partea celor ce au fost urmăriți și instruiți de dânsii.

În asemenea condițiuni, prin derogare la dreptul comun, partea care ar fi vătămată printr'un delict comis de un ofițer de poliție judiciară, în exercițiul funcției sale, nu are dreptul de a sesiza direct Curtea de Apel și a o investi cu judecarea infracțiunii și, prin urmare, în speță, cu drept cuvânt Curtea de Apel a respins ca inadmisibilă acțiunea făcută de recurenți direct înaintea Curții, prin care cereau condamnarea Prefectului de Bacău, pentru delictul de abuz de putere, etc. (Cas. II deciziunea penală No. 2291. din 14 Decembrie 1921. *Jurispr. Rom.* 7922.)

3. Partea vătămată printr'un delict comis de un ofițer de poliție judiciară în exercițiul funcției lui, nu poate face acțiune directă înaintea Curții de Apel pe temeiul art. 493 și urm. pr. pen., deoarece prin acest text de lege, prin derogare dela principiile generale de urmărire, numai Procurorul general, care este șeful auxiliarelor Parchetului, are dreptul de a trimite pe delictiv în judecata Curții de Apel. (Cas. II. „*Curier Jud.*“ No. 11/922.)

Art. 14. Poliția judiciară va fi exercitată sub autoritatea Curților de Apel, și după distincțiunile următoare :

1. De comisarii și subcomisarii de poliție ;
2. De Ministerul public de pe lângă tribunalele co-recționale sau județene ;
3. De ofițerii și sub-ofițerii de poliție, de dorobanți și de jandarmi ;
4. De judecătorii de instrucțiune ;
5. De primari și de ajutorii lor ;
6. De sub-prefecții și ajutorii lor ;

Controlul Curții de Apel, sub care se exercită poliția judiciară, este făcut de către secțiunea specială prevăzută de Pr. p. și legea de organizare judecătorească și anume Camera de punere sub acuzare, care singură are controlul tuturor actelor dresate de ofițerii de poliție judiciară și tot ea are să se pronunțe atât asupra ordonanțelor judecătorului de instrucție, asupra mandatelor de arestare, cât și a aprecia dacă este cazul de a se pune sub acuzare în cazurile determinate de pr. p.

NOTĂ: În conformitate cu legea asupra organizării poliției generale a Statului extinsă pe întregul teritoriu al țării prin Decretul Lege No. 68 din 30 Iunie 1921 (art. 6) numai ofițerii de poliție pot încheia acte pentru constatarea infracțiunilor la legi și regulamente și deci numai aceștia sunt ofițeri de poliție judiciară în sensul art. 13 și 14 p. p.

Ofițeri de poliție sunt (art. 3):

1. Prefectul poliției. 2. Directorii de poliție. 3. Inspectorii de poliție. 4. Polițaii. 5. Comisarii. 6. Sub-comisararii. 7. Jandarmii.

Îndeplinesc pe lângă atribuțiile speciale funcției lor administrative și pe acelea de ofițeri de poliție judiciară:

8. Sub-prefecții (primii-pretori și pretorii). 9. Revizorii comunali. 10. Primarii comunelor rurale. 11. Agenții vamali la punctele de frontieră unde nu sunt ofițeri de poliție. 12. Șefii și Sub-șefii de gări sau înlocuitorii lor, unde nu sunt ofițeri de poliție.

Cu ofițerii de poliție judiciară nu trebuiesc confundați *agenții poliției judiciare*, cari sunt: sergenții de oraș, simplii jandarmi, paznicii de noapte din sat, cantonierii și paznicii drumurilor, factorii postali etc. Aceștia nu au dreptul de a dresa acte — cari dacă ar fi făcute ar fi nule; ci au numai datoria de a informa imediat în scris sau verbal pe ofițerul de poliție judiciară în a căror circumscripție se află, de ori ce infracțiune sau eveniment s'ar întâmpla în locul unde fac serviciul — și aceștia sunt datori să facă apoi constatarea.

Toți acești ofițeri de poliție judiciară au o competență limitată numai în interiorul comunei sau circumscripției pe lângă care funcționează — însă în caz de flagrant delict pentru urmărirea și prinderea făptuitorilor, ei pot continua să opereze și în comunele sau circumscripțiile vecine, cu îndatorirea de a vesti despre aceasta autoritatea polițienească locală.

Totuși agenții, șefii și inspectorii de siguranță au competența de a exercita poliția judiciară în întreaga țară — aceasta este de altfel singura excepție bine înțeleasă dacă provin din poliție sau au rang recunoscut ca atare.

O chestiune discutabilă în Ardeal relativ la exercițiul poliției judiciare în comunele rurale ar fi dacă pe lângă jandarmii șefi de post și secție, pretorii și prim-pretorii exercită sau nu poliția judiciară. Întrebarea este firească deoarece în enumerarea ofițerilor de poliție judiciară din com. rurale nu sunt prevăzuți și aceștia — și legea nici nu a putut să-i prevadă nefiind cunoscuți în organizația administrativă română. Credem că sunt și ei ofițeri de poliție judiciară, auxiliari ai procurorului, prin funcția ce exercită și care e aceea a subprefecților (administratorilor de plasă) din vechiul Regat. — Un argument în plus îl tragem din faptul că pretorii și prim-pretorii în comunele rurale judecă contravențiile după cum s'a arătat în nota de sub art. 13 și având în subordine pe jandarmi ar fi de neînțeles ca să aibă mai puține puteri ca aceștia.

În afară de ofițerii de poliție judiciară enumerați de art. 14 atât pentru Ardeal cât și Vechiul Regat trebuie să mai menționăm un important ofițer de poliție judiciară care este *judecătorul de ocol*. Această atribuție îi este conferită pentru Vechiul Regat prin art. 54 din legea judecătorilor de ocoale în cuprinsul următor:

Art. 54. *Judecătorii de ocoale rurale exercită în ocoalele lor poliția judiciară cu concursul celorlalți ofițeri și auxiliari ai poliției judiciare.*

Pentru faptele supuse jurisdicțiunii lor ei sunt însărcinați cu descoperirea și urmărirea lor. În scopul acesta, vor aduna probele; vor face toate cercetările, descinderile și perchișițiunile necesare; vor putea da mandate de arestare în contra făptuitorilor și a complicilor lor.

Ei statuează și judecă, până în două zile dela primirea lor, cererile de liberare provizorie pe cauțiune, cu drept de apel la tribunal.

Pentru crimile sau delictele cari ies din competența lor până la luarea dispozițiilor legale de către procuror sau judecătorul de instrucție, ei încep cercetările, adună probele, pun sub privighere pe făptuitorii și complicii lor, și la trebuință dispun arestarea lor.

Actele de instrucție făcute de ei fac dovadă până la înscrierea în fals.

În termen de cel mult cinci zile dela arestare, judecătorii de ocoale sunt datori să înainteze parchetului pe arestați și actele de instrucțiune.

Din cuprinsul acestui articol se vede că rolul judecătorului de ocol este multiplu, adică atât de atribuțiuni de poliție judiciară, înțeles acest rol în sensul cel mai larg al cuvântului (descoperire, urmărire și instrucție) cât și cea de judecată. Această confuziune de roluri a fost viu criticată și cu drept cuvânt deoarece prin aceasta s'a înlăturat un mare principiu procedural acel al separației organelor de urmărire, de organele de judecată. Motivul confuziunii a fost că legiuitorul din 1907 a voit ca poliția judiciară în comunele rurale să nu fie lăsată la discreția unor ofițeri de poliție judiciară nepricepuți suficient — cum sunt jandarmii — ci să fie îndrumați de adevăratul magistrat care este judecătorul de ocol.

Deci acesta are dreptul de a face toate actele de urmărire și instrucție și chiar a emite mandat de arestare — drept pe care nu-l au ceilalți ofițeri de poliție judiciară, decât procurorul și acesta numai în cazul când lucrează după legea Micului Parchet, după cum vom vedea mai jos. Judecătorul de ocol nu este însă un auxiliar al Parchetului.

În Ardeal judecătorul are deasemenea atribuțiuni de poliție judiciară, astfel cum sunt stabilite prin art. 86. 95 și 98 din Pr. p. magh. cu care rămâne, deși aceste texte sunt puse sub cap. VIII care este abrogat — în principiu — totuși menționatele texte cuprinzând dispozițiuni similare celor prevăzute în art. 54 Legea jud. de ocoale și cu nimic contrare noiei modificări, ele rămân în vigoare. Va trebui însă, să conchidem că rolul judecătorului de ocol din Ardeal ca ofițer de poliție judiciară este mai restrâns decât cel conferit colegului său din Vechiul Regat. Sediul materiei este art. 95 pr. p. m. Prin acest articol judecătorul de ocol nu se poate sesiza din oficiu, cum este cazul celorlalți ofițeri de poliție judiciară, deci el nu are dreptul descoperirii infracțiunilor (una din atribuțiile poliției judiciare); el se poate sesiza numai în cazul când primește vre-o plângere sau vre-o denunțare. O altă deosebire e, că el poate face numai cercetări, adică adună probele necesare pentru ca apoi Parchetul să hotărască dacă este sau nu cazul de a se pune în mișcare acțiunea publică (urmărirea). Din combinația acestui text cu art. 3 din *Legea pentru suprimarea funcțiilor de Minister Public de pe lângă judecătoriile din Transilvania și Bucovina* și prin care se dispune că judecătorul de ocol este sesizat cu judecarea infracțiunilor de competența sa, care ar emana dela orice autoritate — și deci și de actele încheiate de el — rezultă că și judecătorul de ocol din Ardeal — pentru infracțiunile ce le judecă — nu va mai avea nevoie să trimită rezultatul cercetărilor Parchetului — ci se va investi singur cu judecarea lor. El nu va putea însă în nici un caz să emită mandat de arestare, acest drept nefiindu-i conferit de nici un text și un drept așa de mare nu i se poate recunoaște pe cale de analogie cu colegul său din Vechiul Regat. El va putea numai ca în cazurile determinate de art. 39 pr. p. m., să dețină pe inculpat — trimitând actele încheiate Parchetului — ca și ori care alt ofițer de poliție judiciară — iar acesta să supuie deliberării judecătorului de instrucție, dacă e sau nu cazul de a se emite mandat de arestare.

Desigur că este de dorit ca un text precis de lege să asimileze pe judecătorii de ocol din toate ținuturile în ceea ce privește extinderea funcțiunii lor de poliție judiciară.

Diferitele legi speciale cum sunt: *codul silvic, legea reglementării beuturilor spirituoase, legea speculei, legea măsurilor și greutateților, legea sanitară, legea poliției vânătorului, legea vânilor, legea băncilor populare etc.* dau în competența diferiților funcționari, descoperirea și urmărirea infracțiunilor pe care le statoresc. De sigur că și aceștia sunt ofițeri de poliție judiciară cu privire la constatarea acelor infracțiuni, cu care sunt însărcinați. Aceștia

sunt ofițeri de poliție judiciară extraordinari, deoarece au dreptul de a exercita poliția judiciară numai cu privire la infracțiunile din legea specială care le dă dreptul la aceasta — în opoziție cu ceilalți ofițeri de poliție judiciară enumerați prin art. 14, care au o competență generală, adică de a constata ori ce infracțiune, din ori ce lege se naște, fie din legiurile penale propriu zise, fie din cele speciale. Numai în cazul când legea specială dă în mod restrictiv în sarcina unor anumiți agenți dreptul de a constata infracțiunile prevăzute în ea — numai în acel caz ofițerii de poliție judiciară prevăzuți de art. 14, nu au dreptul de a constata acele infracțiuni.

Jurisprudența. 1. Cu toate că prin art. 25 din regulamentul pentru vânzarea substanțelor farmaceutice se instituiesc anumite organe pentru exercitarea profesiei de droghist, totuș atunci când nu e vorba de exercitiul profesiei de droghist; ci de exercitiul ilegal al profesiei de farmacist de către un droghist, orice ofițer al poliției judiciare este competent a constata această stare de fapt, deoarece numitul regulament nu le-a ridicat dreptul consacrat prin art. 6 din legea poliției generale a Statului de a constata orice infracțiuni la legi sau regulamente (*Cas. II, No. 3615/1910, Dreptul 13/911*).

2. Procurorul având atribuțiuni de poliție judiciară, adică de a descoperi și urmări delictele și crimele, iar nu și atribuțiuni administrative, cari se exercită de agenții administrativi, iar pe de altă parte el neavând cenzura și poliția spectacolelor, nici paza liniștei și moralității publice, cari în asemenea materie sunt date în atribuțiunile primarului orașului, prin legea organizării comunelor urbane și art. 15 din legea teatrelor, urmează de aici că procurorul nu se găsește în exercitiul funcțiunii sale când asistă într'un teatru la reprezentanții, pentru ca injuriile ce i se adresează cu această ocaziune să constituie neapărat un ultraj. (*Casația s. II, decizia penală 2950/1912, Curierul jud. 13/1913*).

3. Caporarul de jandarmi rurali fiind numai agent de poliție, precum se declară prin art. 68 din legea jandarmeriei rurale de la 26 Martie 1908, iar nu ofițer de poliție judiciară auxiliar al Ministerului public, rău Tribunalul și-a declinat competența de a judeca faptul de lovire și arestare ilegală imputat acelui caporal, căci art. 493 pr. penală, dă în competența Curților de Apel de a judeca asemenea delictes numai când inculpații sunt ofițeri de poliție judiciară, judecători, sau membri ai parchetului, nu și când inculpații sunt numai agenți de poliție. (*Cas. II, decizia penală No. 1928, din 2 August 1914, Jur. Rom. 31/914*).

4. Din dispozițiunile cuprinse în titlul III din legea pentru aplicarea sistemului metric de măsuri și greutate și din acelea cuprinse în art. 278, 279 și 280 din regulamentul acestei legi, rezultă că verificatorii în exercitiul funcției lor sunt investiți cu toate drepturile de ofițeri de poliție auxiliari ai Ministerului public. Că în această calitate, ei incheie procesele-verbale pentru constatarea contravențiunilor și delictelor ce vor descoperi în materie de măsuri și greutate; că poliția generală a măsurilor se exercită de dănsii nu numai în ce privește exactitatea și legalitatea măsurilor și greutăților, dar și la fidelă lor întrebuintare, independent de exactitatea și justetea instrumentelor de măsurat sau cântărit. (*Cas. II 668/914, Jur. Rom. 16/914*).

5. Uu subcomisar de poliție, în calitatea lui de ofițer de poliție judiciară, are de la lege calitatea de a face acte de cercetare pentru descoperirea infracțiunii de care pacienții sunt bănuți, independent de orice delegațiune în acest scop.

Prin urmare, dacă este constatată că acel subcomisar a făcut acte de instrucțiune, chiar fără delegațiune expresă, și chiar fără să fi dresat el procese-verbale și cu această ocaziune, a lovit pe cei bănuți, faptul său are a fi considerat ca făcut în calitate de ofițer al poliției judiciare și, prin urmare, este de competența directă a Curții de Apel, de a fi judecat, conform art. 493 proc. penală. (*Cas. II, decizia No. 2734, din 25 Noemvrie 1913; Jur. Rom. 4/914*).

6. Dacă primarul unei comune care presidează un birou electoral are poliția adunării alegătorilor, din acest fapt nu se poate deduce că el lucrează în acea calitate ca ofițer de poliție judiciară.

Prin urmare delictul comis de el cu acea ocaziune nu este justițiabil direct de Curtea de Apel, după cum prevede art. 493 Pr. p. nefiind în exercitiul funcțiunii de ofițer al poliției judiciare și deci când a lovit pe cineva, a comis delictul de lovire care e de competența instanței ordinare. (*Cas. II, Dec. 28 din 23 Ianuarie 1925, Jurisprudența Română No. 19/915*).

7. Din moment ce instanța de fond constată că judele de ocol, care a încheiat Proces-verbal de ultraj, nu se găsea în exercitiul funcțiunii, acel Proces-verbal nu poate avea nici o putere probantă, nici chiar pentru stabilirea faptului de insultă, deoarece în afară de exercitiul funcțiunii sale, judele de ocol se consideră a fi un simplu particular, pe care ca atare legea nu-l autorizează să-și constituie dovezi în propria-i cauză.

Prin urmare, Tribunalul face o greșită aplicațiune a art. 54 din legea judecătorilor de ocoale și săvârșește un exces de putere când, deși constată că judecătorul nu era în exercitiul funcțiunii atunci când pretinde a fi fost ultrajiat, decide totuși că Procesul-verbal de ultrajiu, încheiat în o atare împrejurare, e făcut de un ofițer competent — iar nu de un particular — și deci poate face dovada faptului de insultă. (*Cas. II, decizia No. 1581 din 15 Iunie 1910, Jur. Rom. 29/918*).

8. După art. 35 din legea pentru exploatarea Căilor ferate ale Statului, sunt considerați ca agenți ai poliției judiciare, între alți funcționari ai Căilor ferate și Controlorii, fiind și ei investiți cu puterile prevăzute de cap. I, codul de procedură penală pentru toate crimele, delictes și contravențiunile care s'ar comite, fie după dreptul comun, fie după legea specială de poliție și exploatare, atât în gări, cât și pe liniile Căilor ferate.

Controlorii Căilor ferate ale județului, având aceleași atribuțiuni ca și cei de pe liniile Statului, urmează a fi considerați de asemenea ca agenți ai poliției judiciare pentru infracțiunile comise pe aceste linii, intrucât Căile ferate județene indeplinesc tot un serviciu public și aceleași nevoi de siguranță publică reclamă investirea lor cu asemenea puteri.

Așa fiind, controlorul unei Căi ferate județene este competent să constate delictul de lovire comis pe acea linie. (*Jurispr. Rom. Cas. II, 914*).

9. Procesul-verbal încheiat de un jandarm sergent-instructor este valabil dacă este întărit ca șef de post. Dar chiar dacă acesta în conf. cu art. 59 legea de organizare a jandarmeriei nu ar avea calitatea de ofițer de poliție judiciară și încă Procesul-verbal trebuie considerat ca un denunț — iar nici de cum ca un act nul (*Judecătoria Ianca-Brăila Cartea de judecată No. 500,910*).

10. Jandarmii rurali, având în atribuțiunile lor de agenți administrativi, paza satelor, faptul unui jandarm de a scoate pe un sătean la serviciul de pază nu este un act nedrept, care să constituie delictul de abuz de putere, prevăzut de art. 147 codul penal.

Dacă însă cu ocaziunea indeplinirii acestui serviciu, jandarmul a aplicat locuitorilor lovituri, fapta sa constituie delictul prevăzut și penat de art. 238 cod pen., agravat din cauza calității jandarmului, conform art. 165 cod. penal.

Judecarea acestor fapte este de competența judecătorilor de ocoale. (*Cas. II, deciziunea penală No. 715, din 25 Maiu 1920 „Jur. Rom. 14/920*).

11. Potrivit art. 57 din legea jandarmeriei rurale, în caz de flagrant delict și urmărire a făcătorilor de rele, jandarmii pot continua să instrumenteze și la circumscripțiile vecine unității de care aparține iar după art. 67 aceeași lege ei pot urmări pe făptuitori nu numai în locuința lor, dar în orice locuință s'ar refugia.

Prin urmare, în speță, Șeful postului de jandarmi din com. Islaz, găsindu-se în urmărirea autorilor unui furt, a avut competența să le continue și în orașul Brăila, care este vecin com. Islaz și să facă la fabrica recurentului perchiizițiunile și constatările cari au condus la descoperirea corpului delict și a complicilor furtului, iar actele dresate în acest mod sunt valabile. (*Cas. II, dec. penală No. 502,921, prin care s'a respins recursul contra sentinței No. 11,921, a Tribunalului Brăila S. II, „Curier jud.“ 26/921*).

12. Din termenii generici ai legii drumurilor, rezultă că funcționarii arătați în art. 51, de a exercita poliția drumurilor, sunt competenți să instrumenteze în orice parte a județului și, prin urmare în speță cantonierul avea competența să constate infracțiunea, deși își exercita serviciul în altă zonă, decât aceea unde s'a comis infracțiunea. (*Cas. II, deciziunea penală No. 1426 din 4 Octomvrie 1921, Jurisprudența Română 22/921*).

13. Jandarmii conform legii lor de organizare au competența generală de a instrumenta în ori și ce delict și contravențiune, prin urmare și în caz de contravenție la legea Monopolului Beuturilor spirituoase, căci art. 21 din citata lege nu a voit să restrângă dreptul de a instrumenta jandarmilor, ca și celorlalți ofițeri de poliție judiciară, punând indatorirea și altor persoane de a constata infracțiunile a intins numai competența de a constata și acestor persoane. (*Jud. Ocol Burchi. Sent. 198—921; „Curier Jud.“ 1922*).

14. După art. 23 din legea jandarmeriei rurale, modificată prin legea promulgată prin decretul No. 1199 din 19 Maiu 1918, jandarmii de orice grad sunt justițiabili de tribunalele ordinare și de Curtea cu Jurați, pentru delictes și crimele comise de ei în exercitiul funcțiunii lor, relativ la serviciul de poliție administrativă și judiciară, cu care sunt însărcinați, și de tribunalele militare pentru delictes și crimele relative la serviciul și disciplina militară, și pentru cele comise de ei în afară de funcțiunile lor. Prin cuvintele „Tribunale ordinare“, legiuitorul nu a înțeles să deroge de la art. 493 pr. pen. după care ofițeri de poliție judiciară sunt justițiabili de Curtea de Apel în prima și ultima instanță ci, întrebunțând acele cuvinte, în opozițiunea cu expresiunea: „Tribunale militare“ a voit să stabilească principiul de drept că nu Tribunalele militare au să judece delictes și crimele săvârșite de jandarmi, în exercitiul funcțiunii lor, relative la serviciul de poliție administrativă și judiciară, ci instanțele represive civile. (*Cas. II, deciziunea penală No. 2287, din 31 Octomvrie 1922, „Juris. Rom.“ 1923*).

— În acelaș sens decizia No. 2153 din 5 Noemvrie 1923 a Cas. II, care a decis că omorul săvârșit de un jandarm cu ocazia urmăririi unui dezertor este de competența instanței penale civile de a fi judecat, iar nici de cum de competența Trib. militare.

15. Subcomisarul culpabil de a fi executat cu întârziere un mandat de arestare ce avea însărcinarea să execute, urmează a fi judecat de Tribunalele corecționale, care au plenitudine de jurisdicțiune în materie corecțională, intrucât se constată că el a săvârșit faptul imputat în calitate de ofițer al poliției administrative, iar nu al poliției judiciare. (*Cas. II, deciziunea penală No. 411, din 20 Februarie 1923, „Jurispr. Rom.“ 91—923*).

16. După art. 58 I, jandarmeriei rurale, caporalii de jandarmi rurali sunt numai agenți de poliție, iar nu ofițeri de poliție judiciară auxiliari ai Ministerului public, iar după art. 493 pr. penală Curtea de Apel judecă numai pe ofițerii de poliție judiciară, pe judecători

și pe membrii parchetului, pentru delictele corecționale comise în timpul exercitării funcțiunii lor, iar nu și pe agenții de poliție, cum sunt caporalii de jandarmi.

Așadar, inculpatul fiind jandarm caporal urmează a fi judecat de Tribunalele ordinare, iar nu de Curtea de Apel, pentru infr. prev. de art. 3 alin. II din legea pentru prelungirea contractelor arestând pe reclamant, (Cas. II, deciziunea penală No. 2484 din 5 Decembrie 1923, „Jurispr. Rom.” 10—920).

17. Conform legii pentru organizarea corpului jandarmeriei rurale numai jandarmii șefi de post, care au făcut și școala specială sunt ofițeri de poliție judiciară și pot dresa valabil procese-verbale de constatarea infracțiunilor.

Ceilalți jandarmi, în termen sunt numai agenți de poliție judiciară, pot constata infracțiunile, dar nu pot dresa acte, ci sunt datori să comunica toate informațiunile ce dețin șeful de post respectiv, care potrivit acestor constatări și informațiuni este în drept a încheia procese-verbale, care investesc bine și legal instanța de judecată. (Trib. Dorohoi, sentința penală din 31 Octombrie 1924).

18. Pădurarii Statului, ca agenți silvici sunt considerați de legiuitorul Codului Silvic (art. 77 și 78) ca ofițeri de poliție judiciară speciali, ca atari, sunt justițiabili pentru delictele săvârșite în exercițiul funcțiunii lor de către Curtea de Apel în primă și ultimă instanță, potrivit art. 493 pr. civ., care nu face nici o distincțiune între ofițerii de poliție judiciară de drept comun, prevăzuți de art. 14 pr. pen. și între ofițerii de poliție judiciară creați de legi speciale cum este în speță. (Cas. II, 260—921, Pand. Sept. 6/925).

Art. 15. Prefecții de județe și prefecții de poliție vor putea să facă ei înșiși, sau vor îndatora pe ofițerii

poliției judiciare, ca fiecare din ei, după competența ce are, să facă toate actele necesare spre constatarea crimelor, delictelor și contravențiunilor, și să predea pe autorii lor Tribunalelor însărcinate a-i pedepsi, conform art. 13 de mai sus.

Prefecții de județe din Vechiul Regat în practică niciodată nu dresază acte ca ofițeri de poliție judiciară, ci însărcinează pe subalternii lor expres prevăzuți în art. 14 din pr. p., și cum acest articol este enumerativ pare că aceștia în adevăr nu exercită poliția judiciară decât prin subalternii lor. De altfel legea nouă de organizare administrativă va clarifica atribuțiunile prefectului de județ din acest punct de vedere atât pentru Ardeal, Bucovina cât și pentru Vechiul Regat.

Prefecții tuturor polițiilor din țară sunt ofițeri de poliție judiciară, auxiliari ai Parchetului, afară de cei din București și Iași. În cece privește Ardealul ei intră în regula generală conform decretului No. 68 din 30 Iunie 1921 relativ la extinderea Legii polițiilor și în Ardeal, care nu face nici o excepție.

Jurisprudența. 1. Procesele-verbale ale Prefecților de județe probă în justiție și pot servi pentru formarea convicțiunii magistraților. (Cas. II, Decizia No. 317/877 Hamangiu. Pr. p. adnotată).

Cap. II.

Despre primari, ajutorii de primari, despre comisarii de poliție și subprefecți

Art. 16. Comisarii de poliție, polițaii în orașele unde nu sunt comisari, iar în comunele unde lipsesc și unii și alții, suprefecții și ajutorii, primarii și, în lipsă-le, ajutorii lor vor urmări descoperirea contravențiunilor polițienești.

Ei vor primi rapoartele, denunțările și plângerile atingătoare de contravențiunile polițienești.

Ei vor face procese-verbale, în care vor arăta natura și circumstanțele contravențiunilor, timpul și locul în care vor fi fost comise, probele și indiciile ce ar veni în greutatea celor prepuși culpabili.

Dispozițiile acestui articol având un caracter general ele se aplică tuturor ofițerilor de poliție judiciară, nu numai celor despre care se face mențiune în el.

Prin art. 152 alin. ultim din Pr. p., se prevede care este forța probantă în justiție a proceselor verbale încheiate de ofițerii de poliție judiciară, auxiliari ai Parchetului.

„Procesele-verbale și rapoartele celorlalți ofițeri de poliție judiciară vor putea fi debătute prin probe contrarii, sau scrise, sau testimoniale, dacă Tribunalul sau judecătorul va judeca de cuviință să admită acele probe”.

Deci ori și ce probă va fi admisibilă în contra acestor procese-verbale, toate constatările ofițerilor de poliție judiciară putând fi răsturnate prin probe contrare.

Când un proces-verbal a fost anulat pe motivul că nu conține toate elementele esențiale, infracțiunea poate fi totuși dovedită prin celelalte mijloace permise de lege.

În cece privește forța probantă a actelor încheiate de judecătorul de ocol ea este precizată de art. 54 din legea jud. de ocoale — adică actele lor fac dovada până la înscrierea în fals — fiind asimilați din acest punct de vedere cu procurorii și judecătorii de instrucție (a se vedea nota de sub art. 32).

Ce vom decide însă pentru judecătorii de ocol din Ardeal, care deasemenea exercită atribuțiunile de poliție judiciară? Care este forța probantă a actelor lor? Suntem de părere — deși este adevărat că textul art. 95 Pr. p. m. nu o spune, iar în această legiuire probațiunea până la înscrierea în fals este necunoscută, că și actele acestora vor face aceeași dovadă ca și actele colegilor lor din Vechiul Regat, căci cece le dă această tărie este calitatea lor de magistrați și deci nici o distincțiune nu este posibilă, din moment ce li se recunoaște dreptul de a instrumenta. De altfel acum când este o lege de organi-

zare judecătorească unificată ar fi curios ca actual încheiat de un judecător — exercitând aceleași atribuții — să aibă valoare probantă variabilă după regiuni.

Rolul ofițerilor de poliție judiciară este cu atât mai important, cu cât conform articolelor procedurii penale amintite și aproape totdeauna în timpuri normale arestările, confiscările, perchezițiile domiciliare, primele ascultări de martori etc. sunt date în căderea lor, de a le efectua.

Această efectuare odată executată, rezultatele trebuie constatate totdeauna printr'un act scris, care se numește Proces-verbal și care trebuie dresat de orice ofițer de poliție judiciară sau agent care are această calitate.

Procesul-verbal conținând constatările făcute de ofițerul de poliție judiciară în calitatea pe care i-o dă legea, din proprie inițiativă, după ordinul sau delegația ce primește, este indiciul sau proba unui fapt penal, care trebuie transmis parchetului, și care pe baza lui poate continua sau înceta urmărirea infractorului în vederea represiunii.

Actul acesta scris de constatare, procedarea aceasta în scris (proces) prin luarea unor declarațiuni făcute prin vorbă (verbale) ascultate de cel ce-l încheie, adică Procesul-verbal, trebuie alcătuit în anumite forme și se cere să îndeplinească anumite condițiuni, pe care legea nu le arată precis, dar care în practică trebuie alcătuit și să conțină:

1. Numirea actului: Proces-verbal

2. Data când a fost dresat: Anul, luna, ziua și ora

3. Titlul și calitatea ofițerului de poliție sau agentului, autoritatea pe lângă care funcționează, numărul ordinului sau delegației parchetului în baza căreia lucrează, sau consemnarea că lucrează în baza unui ordin verbal al superiorilor erarhici, ori din propia lui inițiativă.

Se va arăta dacă ofițerul de poliție instrumentează la cabinet prin citarea părților înaintea sa, sau dacă face constatările din Procesul-verbal la fața locului, unde s'a petrecut infracțiunea.

4. Se va descrie apoi cele constatate la fața locului crimei sau delictului în cele mai mici amănunțimi.

a) Casa, curtea și împrejurimile, efracția, (adică orice fel de violență: ca spargere, ruperea lăcătușului etc.)

b) Urmele crimei sau delictului lăsate de infractor (pete de sânge, urme de pași, urme de degete etc.)

c) Schițarea planului locului crimei sau delictului

d) Corpurile delictuale aflate la fața locului

e) Descrierea cadavrului victimei, a poziției în care a fost găsit, examinarea rănilor și descrierea lor după felul instrumentului cu care au fost produse.

5. Interogarea victimei în viață, sau a păgubașului și consemnarea amănunțită a declarațiilor.

6. Interogarea tuturor martorilor, consemnarea depozițiilor acestor, confruntarea lor între dâșii și cu victimele.

7. În caz când infractorul a fost prins chiar de la început, interogarea acestuia trebuie făcută amănunțit și descrisă în Proces-verbal, după ce infractorul a fost examinat minuțios ca: îmbrăcăminte, pete de sânge, și orice urmă fizică ce ar fi un indiciu de control și de stabilire a adevărului, iar acestea fuseseră consemnate pe larg în Proces-verbal.

8. Procesul-verbal se încheie apoi și se semnează de către ofițerul de poliție judiciară care l'a dresat.

În cazul când Procesul-verbal este dresat la cabinet, el nu va conține descrierea; ci numai rezultatele interogatoriilor părților și martorilor și confruntarea acestora.

Jurisprudența. 1. Este destul a arăta în procesul-verbal faptul comis, fără a se indica și textul de lege pe care s'ar sprijini faptul, căci această chestiune este de resortul instanțelor judecătorești. (Cas. II, 470 din 11 Dec. 1885, Hmg. Pr. p. adnotată.)

2. Când din procesul-verbal de constatare rezultă că contravențiunea s'a comis în orașul unde contravenientul își exercită profesiunea de comerciant, locul unde s'a comis contravențiunea și domiciliul contravenientului este stabilit prin faptul că el negociază în oraș. (Cas. II, 470 din 11 Dec. 1885, Hamangiu Pr. p.)

3. Nu există în lege nulitate pentru procesul-verbal, dresat de ofițerii poliției judiciare, care nu ar fi iscălit de martori. (Cas. II, 60 din 26 Ian. 1887, Hamangiu Pr. p. adnotată.)

4. Polițaii orașelor sunt competenți, chiar în acele locuri unde nu cunt comisari, ca să urmărească descoperirea contravențiilor polițienești. În adevăr, din dispozițiunile cuprinse în Cap. I și II din Cartea I a Pr. p rezultă că legiuitorul a chemat la o acțiune comună pe toți agenții puterii publice, deși ei ar aparține la deosebite categorii ale administrațiunei publice. Că, de și art. 16 Pr. pen. s'ar părea a exclude pe polițai dintre agenții chemați a constata contravențiunile acolo unde sunt comisari polițienești, însă, din natura atribuțiilor impuse comisarilor și polițailor, se vede că nu este nici un cuvânt a se admite că numai comisarii pot încheia procese-verbale, atât unii cât și alții având în totdeauna aceleași atribuțiuni. Că, aceasta se explică și mai mult prin art. 14 Pr. pen., după care Prefecții de județe și Prefecții de poliție, adică toți șefii de poliție, pot face acte de poliție judiciară, între care intră și constatarea contravențiilor. Căci interesul pus de legiuitor este: 1. ca nici o infracțiune să nu rămână neconstată și nepedepsită, fiind în joc ordinea publică și 2. ca interesul libertății să nu fie lezată. Ori, prin faptul că Polițaiul și nu Comisarul a dresat procesul-verbal de contravențiune, nu se poate zice că s'au lezată interesele celui urmărit. Că, dacă dispozițiunile art. 16 Pr. pen. s'ar considera exclusive, ar fi a se admite că acolo unde sunt numai polițai dar lipsesc din vre-o cauză oarecare, comisarii contravențiunile trebuiesc să rămână neconstatate. (Cas. II, 112 din 23 Febr. 1894, Hamangiu Pr. p. adnotată.)

5. Potrivit art. Pr. pen., procesele-verbale de constatarea contravențiilor polițienești trebuie să arate natura și circumstanțele (abaterilor), timpul și locul în care vor fi fost comise precum și probele și indiciile ce ar veni în greutatea celor presupuși culpabili.

Destinat să devină baza unei urmări și să înlocuiască orice altă probă a faptului ce constată, procesul-verbal trebuie să menționeze astfel împrejurările cari tind să caracterizeze acest fapt, căci numai așa principiul, *non bis in idem* poate fi respectat, autoritatea lucrului judecat poate fi stabilită și probele pro și contra se pot admite, referindu-se la existența unui anumit fapt material.

În speță, procesul-verbal al primarului com. B., mărginindu-se a emite o părere generală că invinuitul își ține căniul liberi, cari fiind răi atacă pe trecători, neprecizând adică timpul când contravențiunea a fost săvârșită și nici probele contra inculpatului, nu aduce justiției o dovadă concretă și precisă asupra faptului material ilicit. — așa că acest proces-verbal, care de altfel, este dresat și fără martori asistenți, nu poate fi ținut în seamă; prin consecință invinuirea de față nu are ființă legală și contravenientul are a fi achitat. (Jud. oc. rur. Dorohoi. Carte jud. pen. 792 din 16 Noembrie 1922. Jurispr. glă.)

6. Procesul-verbal prin care inspectorul poliției comunale arată natura și circumstanțele contravențiunei prevăzută de art. 393 al. 7 cod. penal, timpul și locul în care a fost comisă, precum și probele și indiciile cari vin în sarcina contravenientului, deoarece inspectorul constată că a cântărit pâinea dintr'o căruță a contravenientului în care își desfășoară pâinea în oraș în mod ambulant, și a găsit lipsă de 40 grame peste toleranța admisă, această constatare făcută în lipsa contravenientului, dar în prezența căruțașului care a refuzat să semneze procesul-verbal; asemenea proces-verbal intrunește condițiunile art. 16 din procedura penală, așa că se poate pune temeiul pe dânsul. (Cas. II, Dec. 196/214. Jurispr. Rom. 1914.)

7. Nici un text de lege nu cere, sub pedeapsă de nulitate, ca procesele-verbale de constatarea delictelor să fie subscrise de de-

licent sau de martorii ascultați așa că, chiar când asemenea neregularități ar exista, ele nu pot atrage nulitatea procesului-verbal. (Cas. II, dec. penală 2006 din 24 Oct. 1923. Jurispr. glă. 1923.)

8. Nici un text de lege nu pronunță nulitatea dacă procesul-verbal constatator al unei infracțiuni, pe lângă anul, luna și ziua, nu cuprinde și ora când a fost dresat și nu este semnat și de martorii asistenți. (Cas. II, dec. pen. 89 din 23 Ian. 1924. Jurispr. glă. 1924.)

9. Art. 44 din legea pentru aplicarea Sistemului metric de măsuri și greutatea prescrie că verificatorii de măsuri și greutatea sunt investiți cu toate drepturile de ofițeri de poliție judiciară auxiliari ai Ministerului public, și încheie procesele-verbale pentru constatarea contravențiilor și delictelor în această materie. Nici acest articol însă și nici vreun alt text din lege nu arată forma în care trebuiesc dresate și nici elementele ce trebnesc să cuprindă aceste procese-verbale pentru valabilitatea lor, de unde rezultă că legiuitorul a înțeles ca și în această materie să se refere la dispozițiunile din dreptul comun. Deasemenea legea nu cere sub pedeapsă de nulitate ca procesele-verbale să fie subscrise de delicvent sau, în caz de neseemnare a acestuia, să se menționeze cauza pentru care n'a subscris. (Cas. II, dec. penală 1511 din 2 Iulie 1923. Jurispr. glă. 1924.)

10. Art. 19 și 38 din legea Sistemului metric de măsuri și greutatea nu cere ca în caz de înșelăciune prin vânzare cu măsuri mai mici decât cele legale, să se arate anume persoana care a fost prejudiciată, marfa care s'a cântărit sau măsurat, ori cantitatea ei, — ci este suficient a se constata că recurentul întrebuința la vânzarea alimentelor din magazinul său, greutatea prohibite și mai mici decât cele legale, cum este în speță (Cas. II, dec. pen. 511 din 2 Iulie 1923.)

11. Când este constatat că mai mulți inculpați au săvârșit împreună un delict silvic, fiind coautori, constatarea acestui delict și trimiterea inculpaților în judecată printr'un singur proces-verbal nu este de natură să atragă nulitatea acestui proces-verbal, astfel că tribunalul întemeindu-se pe el în condamnarea lor nu violează legea și nu comite exces de putere. (Cas. II, dec. 811 din 18 Martie 1925. Jur. gen. 17 925.)

Art. 17. *În comunele despărțite în mai multe secțiuni (ocoale), comisarii de poliție vor îndeplini aceste funcțiuni în toată întinderea comunei unde sunt stabiliți, fără a distinge dacă contravențiunea s'a făcut în propriul lor ocol, sau în altul din oceași comună.*

În principiu competența tuturor ofițerilor de poliție judiciară este limitată numai în circumscripția sau pe teritoriul comunei în care lucrează. Totuș, afară de excepțiunea anume prevăzută prin art. 17, Legea de organizare a polițiilor prin art. 9 dispune că în cazul când un ofițer de poliție judiciară ar descoperi o infracțiune flagrantă, dreptul său de a instrumenta se întinde și în circumscripțiile vecine, însă numai atât cât este necesar pentru urmărirea și prinderea infractorilor; însă în acest caz ei sunt datori să înștiințeze autoritățile polițienești locale. Această dispoziție e generală, adică pentru toți ofițerii poliției judiciare.

Art. 18. *Când vre-unul din comisarii de poliție ai aceleiași comune se va afla, pentru legitime cuvinte, împiedecat de a funcționa, comisarul ocolului vecin, este îndatorat a-l suplini, fără să poată întârzia serviciul pentru care va fi cerut, sub pretext că el n'ar fi cel mai apropiat, sau că împiedecarea alegată n'ar fi legitimă sau n'ar fi probată.*

Legea se referă la cazurile grave și când interesul general, mai ales în materie de crime cere urmărirea grabnică a cazului pentru a nu se pierde urmele infracțiunei. Principiul este că în asemenea cazuri se trece peste competența legală teritorială și ofițerul de poliție judiciară în îndeplinirea misiunei lui își exercită atribuțiile, chiar în altă circumscripție, neașteptând vre-o delegație superioară, deoarece o dă însăși legea.

Art. 19. *În comunele unde este un singur comisar de poliție, dacă acela se află împiedecat pentru cuvinte legitime, primarul comunei. sau în lipsă'i, ajutorul său, îl va suplini pe cât va ținea împiedecarea.*

Acest articol pus în strânsă legătură cu art. 16 și 48 precum și art. 81 din Legea de organizare a comunelor rurale din vechiul Regat din anul 1908 — trebuie înțeles în sensul că primarii și ajutorii lor ca ofițeri de poliție judiciară au o competență restrânsă numai la prezența și constatarea contravențiilor — precum ar fi

aceea la legea băuturilor spirituoase — pe câtă vreme comisarul de poliție are plenitudinea drepturilor de a exercita poliția judiciară și deci e competent și în materie de crime și delictе. Evident însă că în caz de crime în lipsa oricărui alt ofițer de poliție judiciară în mod cu totul excepțional el va lua măsuri ce se impun în materie de crime.

Art. 20. *Primarii comunelor, sau în lipsă-le, ajutorii lor, vor da tribunalului sau judecătorului polițienesc, după localități și împrejurări, conform celor prescrise în*

Cap. IV.

Despre ofițerii de poliție, auxiliari ai procurorului

Art. 46. *Subprefecții și ajutorii lor, comisarii de poliție și polițaii, ofițerii și subofițerii de dorobanți și de jandarmi, vor primi denunțările crimelor și delictelor comise în locurile unde își exercită funcțiunile lor obișnuit.*

Ei vor căuta să descopere crimele și delictеle comise în circumscripțiunea lor, vor face procese-verbale spre a constata natura, circumstanțele, timpul, locul delictului, precum și probele și indiciile ce vor fi putut aduna.

În ceea ce privești conținutul procesului-verbal pe care ofițerii de poliție judiciară auxiliari ni parchetului le încheie trimitem la notele de sub art. 13, 14, 15 și 16 pr. p. cu adaosul că „*Legea pentru unificarea Administrativă*” (promulgată sub No. 1973 din 13 Iunie 1925 și publicată în Monitorul Oficial No. 128 del. 14 Iunie 1925) a complectat și precizat pr. penală ce privește exercițiul poliției judiciare de către Organele administrative ale județelor, plășilor și comunelor prin următoarele articole

Art. 65. *Primarul este șef al poliției comunale, o exercită personal sau prin ofițeri și agenți de poliție comună (vezi art. 66 și următorii aceșor legi.)*

În caz de urgență *primarul* este obligat a lua măsurile necesitate de împrejurări, când *ordinea publică și siguranța Statului* ar fi amenințate, raportând organelor în a căror competență și atribuțiuni intră în mod obișnuit aplicarea acestor măsuri.

Art. 68. *Primarul și membrii delegațiunii permanente, precum și funcționarii tehnici și sanitari competenți, desemnați de primar, sunt în drept să constate contravențiunile la legi, regulamente și ordonanțe. Ei vor trimite pe contravenienți în judecata justiției competente, dacă legile nu vor da chiar în competența lor constatarea faptelor și aplicarea pedepselor.*

Art. 366. *Notarul este șeful poliției administrative din comună. El este ofițer al poliției judiciare, auxiliar al parchetului, numai în cazuri de flagrant delict, când pe lângă actele ce va dresa, va putea lua măsuri să dețină pe făptuitori la dispoziția autorității, vestind pe pretor și parchetul respectiv. El poate de asemeni primi plângeri la contravențiuni, a le cerceta și constata.*

Art. 357. *Pretorul este șeful poliției (ad-tive) din plasa sa. În această calitate, sub controlul prefectului, el ia măsuri pentru prevenirea delictelor și îngrijește de menținerea ordinii și siguranței publice.*

El dă în această privință ordinele necesare organelor polițienesci și jandarmeriei, cari sunt datoare ale executării.

Pretorul poate ea pune în mișcare forța publică la întâmplări de rebeliune, seditiune, atrupamente tumultuoase, împotrivire la executarea legilor sau ordonanțelor legale sau alte evenimente neprevăzute cari ar amenința ordinea publică, siguranța persoanelor și a proprietăților. În acest caz el informează imediat pe prefectul județului.

Pretorul este ofițer al poliției judiciare. În această calitate el poate lucra, fie din inițiativă proprie, fie prin delegație.

Art. 358. În afară de competența ce li se acordă prin art. 274 al legii de față (a constata contravenții și a pedepsi însuși pe unele cu amendă), pretorii pot să constate *contravențiunile și infracțiunile*, conform art. 52 din legea judecătorilor de ocoale și să aplice pedepsele arătate acolo.

Art. 354. *Subprefectul este ofițer al poliției judiciare.*

Art. 338. *Prefectul este șeful poliției (ad-tive) în județ. În această calitate ia măsuri pentru prevenirea delictelor și îngrijește de menținerea ordinii și siguranței publice.*

El dă ordine tuturor organelor polițienesci și jandarmeriei, cari sunt obligate să le execute de îndată.

El poate să pue în mișcare forța publică la întâmplări de rebeliune, seditiune, atrupamente tumultuoase, împotrivire la executarea legilor sau a ordonanțelor legale sau alte evenimente neprevăzute, cari ar amenința ordinea publică, siguranța persoanelor și a pro-

art. 139 și următoarele, toate actele, obiectele și informările în termen de 3 zile cel mult, cuprinzându-se în acest termen și ziua în care au făcut cercetarea.

Referirea la art. 139 este a nu fi luată în seamă deoarece art. 139 nu mai este în ființă — abrogat fiind prin desființarea Tribunalelor polițienesci și stabilirea competenței lor de către judecătorul (de ocol). Deci îndatoririle prevăzute de acest text, primarul le va avea față de acesta în Regat ca și în tot restul ării.

prietăților. În acest caz el informează pe Ministerul de Interne și Război. Ofițerii comandanți sunt ținuți a satisface de îndată cererea scrisă a prefectului fără a mai aștepta alte aprobări.

Art. 339. *Prefectul are dreptul să dreseze personal sau să oblige pe ofițerii poliției judiciare să dreseze ei actele necesare pentru constatarea crimelor delictelor și contravențiunilor și să înainteze autorităților judecătorești pe făptuitorii lor.*

Amintim pentru o bună înțelegere că acest articol marchează rolul ofițerilor de poliție judiciară ca auxiliari ai Parchetului, îndatoririle acelorași funcționari ca agenți administrativi — sau mai bine zis ca ofițeri ai poliției administrative și pe care o exercită independenți de rolul lor de auxiliari ai Parchetului. Deosebirea pe care trebuie s'o facem între poliția judiciară și cea administrativă consistă în aceea că cea dintâi este posterioară comiterii infracțiunilor — având rolul de a descoperi, a strânge probele și a trimite pe făptuitori înaintea judecăței — pe când cea de a doua este preventivă, consistând în măsurile generale ce se i-au pentru preîntâmpinarea comiterii infracțiunilor.

Jurisprudența. 1. Nici un ofițer de Poliție judiciară nu poate instrumenta atunci când este vorba de o infracțiune care s'a comis în dauna sa. În acest caz el fiind doar un simplu reclamant — dreptul de a instrumenta în propria sa cauză este inadmisibil. (Cas. II. Dec. No. 275 din 22 Mai 1897. Hamangiu).

Art. 47. *În caz de flagrant delict, ei vor face procese-verbale, vor primi declarările martorilor, vor face vizitele și alte acte care, în arătatul caz, sunt de competența procurorului, toate aceste, după formele și regulile întocmite la Capul. Despre Ministerul public.*

În caz de fragrant delict nu numai Procurorul are dreptul de a face acte de instrucțiune, după cum am arătat la art. 39 — ea: interogator, percheziții, punerea la opreală a celui bănuit, etc.; această îndatorire fiind și de competența oricărui ofițer de poliție judiciară în-lăuntru circumscripției în care funcționează, și mai ales în materie de crimă, unde se va investi cu toate drepturile pe care le are și procurorul (art. 31—43).

Lucrând însă ca auxiliari al Parchetului și fiind vorba de măsuri grave — cum este aceea a arestării — ei trebuie să trimită rezultatul cercetărilor, cel mai târziu în 24 de ore Procurorului în circumscripția căruia se află.

Jurisprudența. 1. Ca ofițer al poliției judiciare, un sub-prefect conform art. 14 § 5 Pr. p. are competența ca și procurorul, conform art. 39 și 57 Pr. p., să aresteze un individ numai când este vorba de un delict flagrant și când faptul ce i se impută a trage după sine pedeapsă criminală. Afară de acest caz sub-prefectul nu poate face altceva decât să primească denunțarea crimelor săvârșite, să transmită fără întâziere acea denunțare procurorului, precum și procesele-verbale și actele ce se vor fi încheiat pentru aceasta. Orice arestare, cazurile prevăzute de lege, este o arestare ilegală. Afară de aceasta, nu se poate susține că un sub-prefect ar fi îndrept de a se asigura de persoana prevenitului și că aceasta ar fi numai a măsură de poliție, căci, în principiu și conform art. 39 combinat cu art. 47 Pr. p., sub-prefectul nu se poate asigura de persoana cuiva decât numai în cazurile și modul arătat mai sus; orice asigurare afară de acele cazuri precum deținerea în arest luată ca măsură de asigurare în care legea permite, și prelungită fără nici un motiv peste 24 ore, este un abuz de putere în sensul art. 149 c. p. A admite că, sub pretext de asigurare, s'ar putea deține cineva în arest, prin aceasta s'ar atinge

prescripțiile prin care se garantează libertatea individuală și s'ar viola, nu numai dispozițiile procedurii penale, ci și art. 13 din constituțiune. (Cas. II, 717 din 10 Dec. 1873. Hamangiu Pr. p. adnotată).

2. În caz de flagrant delict numai, un ofițer al poliției judiciare are dreptul de a aresta pe un inculpat, precum rezultă aceasta din art. 39 combinat cu art. 47 Pr. p., iar art. 40 Pr. p. definește și arată cazurile în care este flagrant delict. Dar chiar dacă faptul se produce în circumstanțele indicate prin art. 40 Pr. p. trebuie încă ca faptul să fie de natură a fi pedepsit cu o pedeapsă criminală, precum aceasta rezultă din art. 31 și 39 Pr. pen. (Cas. II, 386, din 2 Nov. 1883. Hamangiu Pr. p. adnotată).

3. Din combinația art. 46 și 47 Pr. p. cu art. 34 din același cod rezultă că ofițerii de poliție judiciară auxiliari au aceleași puteri ca și Procurorul Tribunalului; deci ei nu pot reține în puterea însărcinării lor decât banii sau lucrul care ar fi venit sau provenit din infracțiune și aceasta numai în caz de flagrant delict.

Deci în cazul când un jandarm sustrage suma deținută de el sub titlu de depozit, iar nu rezultatul unui flagrant delict, el comite un abuz de încredere (sustracțiune), iar nu delapidare. (Cas. II, dec. 829 din 18 Mai 1921).

Art. 48. *Primarii și ajutorii lor vor primi asemenea denunțările și vor face actele enumerate în articolul precedent, conformându-se aceluiași regulă.*

Primarii și ajutoarele, după cum se specifică în art. 16—19 nu au decât competența limitată la anumite contravențiuni și deci actele pe care le vor încheia pot constata numai astfel de infracțiuni. În Ardeal rațiunea este aceeași și deci conform acestor principii și competența acestora are aceeași limită. (*Vezi și art. 68 și 366 din Noua lege ad-tivă Mon. Of. 128 Iunie 1925*).

Jurisprudența. 1. Nu se poate zice că lucrează fără competență primarul din altă comună de cât aceea unde s'a comis delictul, când constatarea delictului o face în urma delegațiunii ce i s'a dat de sub-prefect. (Cas. II, 521 din 22 Dec. 1887. Ham. Pr. p. adnotată).

2. Primarul care este și păgubaș nu poate se instrumenteze ca ofițer al poliției judiciare în propria sa cauză. (Buc. III. 67 din 29 Ian. 1888. „Dreptul”, 24/88 Ham. Pr. p. Ad.)

3. Primarul unei comune nu poate fi delegat să cerceteze un furt comis în altă comună, de oarece nu are competență să instrumenteze în altă comună. (Buc. III. 67 din 29 Ian. 1888, v. „Dreptul” 24/88).

4. Dacă primarul unei comune care prezidează un birou electoral are poliția alegerilor, din acest fapt nu se poate deduce că el lucrează în calitatea de ofițer de poliție judiciară.

Prin urmare delictul comis de cu acea ocazie nu este justițiabil, după cum prevede art. 493 Pr. p. — nefiind atributul funcției de ofițer de poliție judiciară și deci dacă a lovit pe cineva, a comis un delict de lovire ordinară, care e de competența instanțelor ordinare. (Cas. II, Dec. No. 218 din 23 Ian. 1915. „Jur. Rom.” 15/915).

Art. 49. *Când pentru îndeplinirea funcțiilor mai sus arătate, se vor prezenta și ofițerii enumărați în articolele precedente și procurorul, aceasta va fi competentă a face actele atribuite poliției judiciare; dacă ofițerii sus numiți vor fi apucat înainte, procurorul va putea sau să urmeze procedura el însuși, sau să autorize pe ofițerul care o va fi început ca să o urmeze.*

Procurorul fiind șeful poliției judiciare este indiscutabil că el are întâetatea de a cerceta. În caz când nu ar mai voi să cerceteze personal, el poate delega acea funcțiune unuia din auxiliarii săi, pe care îl va crede mai competent. Procurorul nu este ținut însă să delege numai decât pe ofițerul de poliție judiciară, care a început cercetările; acesta este cazul cel mai frecvent; nu este însă o obligațiune și deci nerespectarea recomandării ce i-o impune în acest sens art. 49 nu are nici o sancțiune.

În Ardeal fiind abrogate art. 82 și urm. din pr. p., magh. Procurorul nu se va mai mărgini numai de a delega un ofițer de poliție cu facerea așa ziselor cercetări prealabile; ci le va putea face el însuși sau va delega această atribuție conf. art. 49 — iar dacă un auxiliar al său va fi început cercetările — prezența sa la fața locului va face să înceteze de drept ori ce început de cercetare sau alte măsuri, care nu se vor mai putea continua decât cu delegațiunea expresă a reprezentantului Ministerului public.

Art. 50. *Procurorul, aflându-se în exercitarea ministerului său, prescris prin art. 31 va putea, dacă va*

judeca folositor și necesar, să însărcineze pe unul din ofițerii poliției auxiliare a face o parte din actele de competența sa.

Procurorul ca șef al poliției judiciare din circumscripția Tribunalului său, poate da delegațiune unui ofițer auxiliar al poliției judiciare de a face cercetări în locul său.

În conf. cu art. 86, 95 și 98 din pr. pen. magh. judecătorul (de ocol) era obligat de a executa anume acte de cercetări sau instrucție pe care le ordonă Procurorul, sau pe care le face din proprie inițiativă; Procurorul — având dreptul de a controla și a ordona refacerea lor în conformitate cu vederile sale.

Ce vom decide față de modificarea textelor: mai are oare procurorul dreptul de a da delegațiune judecătorului (de ocol) în Ardeal?

Se știe că în conf. cu art. 54 din legea judecătorilor (de ocoale) a Vechiului Regat, judecătorul (de ocol) este ofițer de poliție judiciară și judecător de instrucție în ceea ce privește infracțiunile cari sunt de competența sa. Însă el nu este subordonat Parchetului, care nu-i poate da nici o delegațiune — dar din moment ce Procurorul s'a sesizat de comiterea infracțiunii, judecătorul (de ocol) este de drept desesizat. Deci ei lucrează independent unul de altul.

Ce vom decide de acum înainte în Ardeal? Am văzut la art. 14 că și judecătorul (de ocol) din Ardeal este și rămâne un ofițer de poliție judiciară în sensul pr. p. magh. deoarece atribuțiunile sale în acest sens nu sunt modificate. Totuși Ministerul Public, în sistemul pr. p. rom., neavând dreptul de a da delegațiune unui judecător, ci numai subordonanților săi și în sistemul legislației române procurorul fiind egal în grad cu judecătorul care are atribuții cu totul diferite — în lipsa unui text precis care să dea dreptul Procurorului de a da delegațiune judecătorului — suntem de părere că dreptul său în acest sens nu mai poate fi exercitat.

Art. 51. *Ofițerii de poliție auxiliară, vor trimite fără întârziere denunțările, procesele-verbale și alte acte făcute de dânsii în cazurile de competența lor, la procuror, care va fi dator a examina îndată procedurile, și a le transmite la judecătorul de instrucțiune împreună cu rechizițiunile ce va judeca de cuviință a face.*

În practică nu toate actele încheiate de ofițerii de poliție judiciară sunt trimise procurorului — ci în deosebi acele cari sunt în competența Tribunalului. Pentru cele ce cad în competența judecătorului (de ocol) — acesta putându-se sesiza direct de rezultatul cercetărilor făcute de autorități, în Vechiul Regat deoarece pentru infracțiunile de competența sa în baza art. 54 Legea judecătorilor de ocoale, judecătorul (de ocol) îndeplinește și funcția de procuror — și deci ar fi un nou sens de a se mai trimite în mod obligator actele Procurorului Tribunalului — iar în Ardeal judecătorul (de ocol) poate fi investit direct de ofițerii de poliție judiciară în baza art. 3 din Legea pentru suprimarea funcțiilor de Minister Public de pe lângă judecători.

Deci obișnuit numai pentru infracțiunile de competența Tribunalului și a Curților cu Juri — rezultatul cercetărilor este trimis Procurorului, care fie că sesizează Tribunalul conf. art. 178 pr. p. — fie, dacă găsește că este cazul, cere judecătorului instructor ordonarea instrucției.

În cazul când totuși se trimit procurorului acte ce conțin constatări ale delictelor ce intră în competența judecătorului (de ocol) — el le trimite, cu rechizitorul său acestuia — iar când constatările ar conține comiterea unei contravenții, procurorul fără a o mai cerceta excedându-i competența, care n'o are în materie de contravenție, o va trimite deasemenea instanței în drept de a o judeca, care pentru Ardeal să știe că pot fi și organele administrative sau polițienești.

Art. 52. *In cazurile de denunțare de alte crime sau delict, de cât cele ce sunt însărcinați a constata ei însuși de a dreptul, ofițerii de poliție judiciară vor transmite și ei la procuror, denunțările ce li se vor fi făcut și procurorul le va da judecătorului de instrucțiune împreună cu rechizitorul său.*

Atribuțiunile procurorului și a judecătorului de instrucție fiind diferite, urmează că nici unul nu se poate amesteca în atribuțiunile celuilalt — afară de cazurile precis determinate de lege. Din moment ce judecătorul de instrucție a fost sesizat cu rechizitoriul Parchetului, conf. art. 51 și 52, acesta va cerceta toate faptele cari constituiesc crima sau delictul și va constata rezultatul prin Ordonanța sa de urmărire sau neurmărire. Dacă în cursul instrucțiunii va descoperi fapte noi, cari nu sunt arătate în rechizitorul introductiv, judecătorul de instrucție va putea să-și întindă cercetările și asupra faptelor noi descoperite și chiar și asupra altor persoane deasemenea necuprinse în rechizitor — deoarece judecătorul de instrucție este dirijitorul cu puteri discreționare al informațiilor și cercetărilor.

În ce privește faptele noi este o singură limită: trebuie ca acele fapte în orice caz să aibă o legătură cu cele prevăzute în rechizitorul procurorului — căci în cazul contrar el nu poate să-și întindă cercetările, deoarece ar lucra în calitate de ofițer de poliție judiciară și deci nu poate urmări infracțiunile fără concursul Ministerului Public, căci în acest caz i-ar uzurpa atribuțiunile. (Vezi C. Dissescu „Dreptul” No. 52/903).

În astfel de cazuri magistratul instructor, când ar fi în fața unor crime și persoane noi cu care nu a fost sesizat prin rechizitorul introductiv, va trimite de îndată rezultatul cercetărilor Parchetului, pentru ca acesta să-și facă concluziunile. Altfel instrucțiunea ce s'ar face fără aceste concluzii, afară de cazul de flagrant delict, ar fi nulă, fiind făcută fără competență.

Deși conf. art. 106 pr. p. magh. — abrogat — judecătorul de instrucție nu putea intra în cercetarea altor crime decât cele arătate în propunerea procurorului și nici contra altor inculpați decât acei arătați în aceeași propunere — pentru rațiunea că Ministerul Public în Ardeal era stăpânul complet al acțiunii publice (ca și acuzatul subsidiar în sensul art. 43) pe care o deschidea cu ocazia terminării instrucției — aceste dispozițiuni fiind abrogate — judecătorul de instrucție va proceda cu toate puterile și drepturile astfel cum au fost mai sus acordate.

Jurisprudența. 1. Prin art. 16 pr. p. se cer anumite condițiuni ca procesele-verbale constatatoare a contravențiunilor și dresate de ofițerii de poliție judiciară să facă probă în justiție, iar doctrina a admis în genere că ceea ce zice legea pentru contravențiuni se aplică și la celelalte infracțiuni

Așa, pentru validitatea unui proces-verbal constatator a unui delict de furt în primul rând fiind arătarea numelui și pronumelui infractorului, lipsa arătării numelui sau pronumelui, atrage atât nulitatea rechizitorului procurorului cât și a procesului-verbal (Judec. Bucecoa-Botoșani No. 1093 1915.)

VASILE M. DIMITRIU

Consilier la Curtea de Apel Cluj.

VASILE P. PASTIA

Judecător la Tribunalul Cluj.

POLIȚIA CRIMINALĂ DIN ROMA

E lucru cunoscut că poporul italian are un dar deosebit de a judeca pe om just dela prima vedere, putând să-și facă o părere exactă despre el.

Această aptitudine specială a poporului e în avantajul mai ales acelor instituțiuni, cari au rolul de a se ocupa cu studierea caracterelor, adică: tribunalelor și autorităților polițienești.

Serviciile de poliție criminală din capitala Italiei sunt recunoscute de instituțiuni demne de admirat.

De aceea am profitat bucuros de ocazia de a studia cu deamănuntul centrala întregului serviciu de urmărire din Roma.

Directorul acestui institut, profesorul Ottolenghi, a ținut să mă conducă în persoană în vastul său domeniu, și să mi explice amănunțit multiplele instituțiuni și oportunitatea lor.

Departamentul pe care-l conduce d-sa este Centrala tuturor autorităților polițienești din Italia și stă sub ordinele directe ale Ministerului de Interne. Toate cele vreo 300 de autorități polițienești trebuie să înainteze fișele personale și amprentele digitale, ale tuturor criminalilor din circumscripția lor, acestui biuro central. Fișa personală a fiecărui criminal conține pe lângă răspunsurile la întrebările speciale, și o descriere amănunțită a vieții, a naturii lui, a eventualelor boli din trecut, a vieții familiare, a cercului său de cunoștinți și aleași informațiuni și referitor la părinții lui. Pe fișa dactiloscopică se găsesc impresiunile tuturor degetelor și după posibilitate și fotografia din față și profilul a criminalilor, în ambele cazuri luate ca capul descoperit.

Fișele personale se clasează deosebit de fișele amprentelor digitale și anume: fișele personale după alfabet și fișele amprentelor digitale după formula dactiloscopică. O mică carte indicatoare pe care e însemnată și formula dactiloscopică se așază în cartoteca generală care conține fișele tuturor autorităților polițienești, în ordine alfabetică. Această cartotecă numără aztăzi peste 200.000 de fișe. Pentru a-mi arăta precizia formulilor, profesorul Ottolenghi m'a invitat să aleg o fișe din 1000; să tai din

această fișe numele și celelalte indicațiuni și să las numai impresiunile celor 10 degete. Unul din funcționarii săi compuse imediat formula și exact după 3 minute mi se spuse numele criminalului, care'l tăiasem din fișe.

Serviciul de urmărire a poliției criminale italiene lucrează după sistemul de clasificare Galton și e sigur că nu dă greș. De altcum serviciul de identificare italian funcționează la fel cu cel German. O singură inovație însă nu e introdusă încă în Germania, și anume filmul antropometric.

În Italia adeca criminalul nu e numai fotografiat, ci de multe ori și cinematografiat; ast-fel se rețin mersul și mișcările sale particulare, și nu încapă îndoială că asemenea imagini îlesnesc foarte mult urmărirea. Cinematografierea acestea se fac numai în cazurile speciale, când e vorba de criminali periculoși

Fișele personale sus menționate formează baza cercetărilor de psihologie criminală. Fiecărui mare criminal i se fac măsurătorile craniului și examenul corporal etc., amănunțit; iar rezultatele lor servesc la antropologia științifică a criminalului. Pentru aceste cercetări, istoricul complet și amănunțit a vieții criminalului e de mare importanță.

De institut e strâns legată școala de poliție pentru funcționarii de poliție criminală, pe care trebuie să o absoalve toți funcționarii cari intră în poliție.

Această școală al cărei director este prof. Ottolenghi, este una dintre cele mai renumite școli polițienești din Europa.

Nimic din ceea ce se numește tehnică polițienească nu este neglijat aici.

Lecțiile elevilor se fac pe modele vii. Din închisorile din apropiere se aduc criminalii cari trebuie să-și povestească antecedentele și să descrie amănunțit crimele săvârșite. Se arată elevilor în mod practic și măsurătorile. Asemenea cursuri se țin de multeori și în fața judecătorului de instrucție cu ocaziunea desbaterilor judiciare.

Ernst Engelbrecht

Comisar de poliție, Berlin.

NOTARUL ȘI PRIMARUL DE ERI ȘI DE AZI

Un sat, o comună este un stat de miniatură. Nu există organ al puterii executive, care să nu-și întindă ramificația sa până sub umilele adăposturi ale oamenilor dela sate. Săteanul în calitate de contribuabil să țină de Ministerul Finanțelor; ca ostaș stă la ordinele Ministerului de Răsboiu; când ară și samănă se înregistrează la Ministerul de Agricultură; la exercitarea drepturilor de cetățean ține seamă de el Ministerul de Interne; când se înscrie în școală intră în condicile Ministerului de Instrucție; ca ucenic se îngrijește de el Ministerul Muncii; pentru prestație i-l caută Ministerul lucrărilor publice; în materie de credință Ministerul Cultelor; când ajunge în conflict cu ordinea publică îl i-a în primire Ministerul Justiției; la valorizarea produselor sale să împedică de Ministerul de Industrie și Comerț și în fine când îl bântuie boalele, este îngrijit de Ministerul Sănătății. Dar mai alintat este bietul sătean, când politicianul se interesează de necazurile lui, pentru a-i câștiga — votul.

Toate aceste raporturi în care stă săteanul cu formidabila putere executivă a Statului, sunt prevăzute în cărți de legi și regulamente, cu paragrafe sucite și răsucite, de care el săracul habar n'are.

O administrație bună și civilizată necesită a se îngriji, în fiecare comună de un organ administrativ, care, pe de o parte, să reprezinte întreagă puterea executivă, concentrată într-o singură funcție, iar pe de alta să fie îndrumătorul și stătuitorul inteligent și de încredere al populației rurale, în labirintul atâtor cărți de legi, cărora această populație trebuie să se conformeze în viața sa de toate zilele.

Vechea administrație ardeleană a găsit acest organ administrativ în *funcția de notar*.

Pentru a corespunde cât mai mult chemării mai sus arătate, notarul ardelean, mai întâi de toate trebuia să-și câștige în școală, aceea cultură generală, care stă la baza oricărei funcții intelectuale mai înalte.

După bacalaureat făcea un an sau doi practică administrativă și apoi își complectă cunoștințele practice dobândite la o școală administrativă de un an. Numai înzestrat astfel, cu o cultură generală de mâna întâi și cu cunoștințele speciale necesare, era calificat pe deplin pentru funcția de notar.

Urma apoi chestia încrederii: alegerea din partea acelora, de al căror păstor administrativ se oferea a fi. Alegerea era pe viață.

În mod figurativ vorbind, se încheia o tovărășie de conviețuire între notar și comună, sau comunele sale ai căror locuitori alergau, încrezători și respectuoși, cu toate necazurile lor la el — și el, în sfera lui de competență, făcea tot ce admitea legea în interesul particular al lor și cel general al comunei. Cunoscând oamenii de aproape, după firea și puțința fiecăruia, și având autoritatea necesară, făcea chiar operă de educație cetățenească.

Dintre cei trei reprezentanți tipici ai vieții intelectuale dela sate, preotul, învățătorul și notarul — populația fără ezitare, notarului îi da întâietatea.

Nu exagerăm, când susținem cu toată convingerea, că buna rânduială și situația înfloritoare a comunelor ardeleni, sub toate aspectele ei, se datorează în mare parte, felului de cum acești „domni notari” și-au înțeles și și-au împlinit rolul lor, administrativ și social.

Incontestabil că nu toți notarii erau la înălțimea chemării lor. Noi însă, aici nu discutăm indivizii, ci funcția ca atare. În tot cazul, legea selecționii naturale și sociale, dată fiind posibilitatea alegerii, ne ducea către o stare administrativă tot mai mult apropiată de idealul acestei funcții atât de bine contemplată.

Primarul, în situația culturală a comunelor rurale, nu era și nu putea fi, decât o simplă funcție decorativă. Și mai era un fel de satelit al notarului, de care acesta se folosea și la bine și la rău. Ca simplu sătean înaintea populației nu avea altă autoritate, decât aceea de fruntaș

în comuna pe care și-o putea eventual augmenta prin sentimentul său de cinste și omenie și prin o pornire de energie distinctă.

Rolul său administrativ, față de cel al notarului, se reducea la semnarea câtorva acte, pentru cari legile prevedeau semnătura colectivă a notarului și primarului; la împăciuire prietenești — garinsite cu aldămașuri — între pricinași rătăciți în domeniul codului poliției de câmp. Mai era păzitorul sigiliului comunei și în unele comune mai făcea și pe preceptorul și casierul comunal, sub controlul notarului.

Om, în cele mai multe cazuri, cu gospodărie proprie bine ținută, râvnind la funcția decorativă de primar doar mai mult din orgoliu personal, de regulă nu-și neglija treburile sale, pentru cele comunale și deci, toată activitatea sa publică și-o rezerva pentru zilele de sărbătoare, sau pentru câteva momente ale zilelor de lucru.

Sub scutul notarului cunoscător de legi și funcționar de carieră — și ca autor intelectual al actelor oficiale cu o răspundere mai pronunțată decât a primarului simplu, acesta din urmă se simțea la adăpostul oricăror infracțiuni și abateri și semna fără grije tot ce i se punea înainte.

Aceasta era relația de fapt între slujba de notar și slujba de primar. Toată lumea știa ce poate aștepta dela unul și ce poate aștepta dela celalalt. Fiecare se purta cum îi era vorba și fiecare vorbea cum îi era portul.

De-acum va urma o altă situație.

Legea pentru unificarea administrativă n'a ținut cont de necesitatea vremurilor — ea nu s'a născut din învățăturile dictate de lipsurile de toate zilele a poporului și odată pusă în aplicare, avem mare teamă, că în loc de unificare, va produce tot mai multe desbinări și neînțelegeri în relațiunile patriarcale ale satelor noastre liniștite.

De-acum înainte tot ce privește strict administrația locală, cade exclusiv în sarcina primarului. Notarul nu mai este alesul comunei, ci numitul prefectului vremelnice. El nu mai este funcționarul administrației comunale, legat cu trup și suflet de comună, sau comunele sale, făcând chestie de patriotism local din prosperitatea și buna lor rânduială, ci este „agentul autorității centrale în comuna rurală” — funcționar de Stat.

Astfel se poate întâmpla, ca la fiecare schimbare de prefect, bieții notari să fie aruncați dintr-o comună într'alta, după cum vor cere interesele oculte ale politicianismului, ridicat la noi la dogmă de administrație publică.

Prin urmare, ne mai fiind localnici, — ci paseri călătoare, va fi natural să se desintereseze și ei de chestiunile locale și nu vor mai pune în soluționarea lor, ambiția și însuflețirea de până acum, doi factori fără de cari nici un lucru bun și trainic nu se poate face.

Iar primarul, bietul primar dela sate, sub povara atribuțiunilor date lui, peste puterile sale intelectuale, va orbeca în intunec, până va sucomba în groapa răspunderilor bănești prevăzute de art. 24 și următorii ai legii administrative.

Care sătean conștient de situația sa, se va angaja, în astfel de condițiuni, să fie purtătorul din oficiu al frumoasei cingători cu culorile naționale?

Suntem siguri, că nici unul.

Se vor găsi însă printre ei nădrăgari, atinși de o spoială semidocță, cari vor avea destulă îndrăzneală de a se așeza în fruntea comunelor. Primarii frunțași de odinioară vor fi înlocuiți cu parveniții de pretutindena, cari vor ști să-și tragă foc la oala lor de interese particulare.

Încetul cu încetul se va produce apoi un nou regres în viața administrativă a comunelor rurale, care va ținea până în clipa când guvernării siliți de forța împrejurărilor vor înțelege că în fruntea acestei administrații trebuie așezat singurul factor, chemat să conducă și să îndrume această administrație: **notarul comunal**.

DR. CASSIU MANIU
Profesor Univ. Cluj.

CONTRAVENȚIUNILE POLIȚIENEȘTI

Prin legea de organizare a poliției generale a Statului și prin codul de procedură penală, ofițerii de poliție, pe lângă alte însărcinări, au și pe aceia de a descoperi și constata contravențiunile la legi și regulamente și a da judecăței pe făptuitori. Nu mă voi ocupa aici cu definițiunea și enumerarea diferitelor contravențiuni, ci voi descrie, pe cât îmi va fi posibil, modul cum se constată în practica polițienească o contravenție și efectele procesului-verbal relativ.

Contravențiunile se constată fie de visu de către ofițerii de poliție, fie prin rapoartele agenților de poliție și pe baza cărora se dresează cuvenitul proces-verbal.

Sunt contravențiuni de acele care se pot constata și vedea personal de ofițerul de poliție precum: atentate la pudoare, aglomerarea gunoaielor în curți și pe străzi etc.; sunt însă alte contravențiuni cari după ce s'au comis, nu se mai pot constata, adică vedea. Ex.: tulburarea liniștei publice, înpușcăturile, etc. astfel că aceste contravențiuni, dacă n'au fost auzite-văzute de ofițerul de poliție se constată numai prin rapoartele agenților de poliție cari le-au văzut și auzit, iar ofițerii de poliție numai le consemnează în procese-verbale și le trimit judecătorului de pace spre judecare.

Procesele verbale de contravenție prevăzute în legea de organizare a poliției generale a Statului, se dresează de toți ofițerii de poliție începând de la sub-comisar până la prefectul poliției.

Pe lângă rapoartele sau procesele verbale ale acestor ofițeri de poliție în majoritatea cazurilor se numesc și unul sau mai mulți martori pentru probarea lor, cari martori sunt, arătați în procesul-verbal. Peste aceste probe, procedura penală permite a se dovedi contrariul — adică neexistența contravențiilor — pentru procesele de contravenție dresate de alți ofițeri de poliție, afară de procuror, pretor de plasă, polițai și primar — procesele acestora putând fi atacată numai după regulile procedurii falșului. În practica lucrurilor însă, acești ofițeri ce poliție nu au timpul necesar de a se ocupa și cu deresarea unor asemenea procese-verbale de aceia cele de vor urma se referă la contravențiunile constatate de ceilalți ofițeri de poliție.

Procesele de contravenție astfel dresate se trimit judecătoriei respective, care însă din cauza aglomerării de lucru, fixează termenul de petractare în cel mai favorabil caz peste o lună.

De obicei într'o zi se fixează judecarea mai multor contravențiuni cu apărarea cărora se angajează 2—3 avocați așa ziși specialiști în contravenții. Apărătorii aceștia în numele clienților lor susțin neexistența contravențiilor și cer judecătorilor amânarea procesului când vor propune martori sau când se vor cita martorii prevăzuți în procesul verbal. Se fixează un nou termen peste 20—30 zile, când citându-se martorii, se procedează la judecare.

În timpul acesta contravenientul are destul timp să-și caute martori ori să determine pe cei arătați în procesul-verbal să fasoneze favorabil pentru el. La al doilea termen dacă nu s'a ajuns a se conta pe martori pentru achitare, atunci apărătorii caută mici chițibușuri de formă, expresiuni, etc. și cer judecătorului din nou amânarea procesului și citarea ofițerului de poliție care a dresat actul.

În majoritatea cazurilor judecătorii admit și acest mod de apărare și astfel, pe sălile judecătoriei te împedici de ofițeri de poliție, cari au dresat procese de contravenție sau au văzut contravențiile când s'au comis.

Se înțelege de la sine că aceștia nu pot susține altceva decât cele ce au scris în procesul-verbal sau în rapoartele lor către judecătorie. Cu această ocaziune, ofițerii și agenții de poliție sunt atinși în amorul lor propriu și în demnitatea lor de funcționari publici, când de cele mai multe ori și fără cel mai mic motiv,

numai din răutate, contravenienții sau apărătorii lor, fac aluzii sau afirmațiuni răutăcioase la adresa acestor funcționari cari n'au absolut nici o vină, ei lucrând din spiritul datoriei. Cum însă nu toți agenții de poliție (vorbesc de sergenții de oraș) sunt recrutați dintre elemente absolut devotate serviciului, se întâmplă uneori ca din cauza presiunii exercitate asupra lor de unele persoane influente, sau din cauza slăbiciunii de caracter, aceștia să declare la judecătorie cu totul altfel de cum e adevărul și astfel contravenienții sunt achitați, iar ofițerii de poliție ofensați.

De cele mai multe ori, contravenienții fac apel contra sentințelor de judecată prin cari sunt condamnați și la tribunal după alte 3—4 luni se pronunță rezultatul definitiv.

În teorie, contravențiunile se pedepsesc cu închisoare de la 1—15 zile și cu amenda de 50—250 lei, însă în practica lucrurilor, contravențiunile se pedepsesc cu 50 sau 100 lei și de foarte puține ori judecătorul pronunță o zi sau două de închisoare pentru cei ce sunt în recidivă.

Nu toți contravenienții plătesc de bună voie amenda la care au fost condamnați și de cele mai multe ori agenții fiscoșului sunt siliți a face ultimele formalități pentru încasarea modestei sume de 50 sau 100 lei, la care care au fost condamnați. Se fac somațiuni, sechestre, se scot averi în vânzare pentru plata amenzei, sau se fac procese de insolvabilitate; se emit mandate de arestare pentru o zi sau două când văzând execuția mandatului, contravenientul plătește suma la care a fost condamnat.

Se consumă astfel hârtie și cerneală de prisos, se urmează o corespondență inutilă între judecătorie și poliție iar ofițerii de poliție sunt sustrași zile dearândul de la serviciu.

Dupăce această stare da lucruri este păgubitoare ambelor instanțe judiciare, bazat pe experiența ce am câștigat-o în timp de 19 ani în poliție și administrație, îmi permit a propune pentru asanarea acestor stări următorea soluție pe care o cred mai practică decât pe cea de astăzi și anume:

Contravențiunile să se constate tot după sistemul în vigoare, să se dreseze aceleași procese-verbale și de aceiași funcționari. Aceste procese-verbale însă, în loc de a fi trimise judecătoriei, să rămână tot la poliție formându-se dosare oficiale și comunicându-se judecătoriei numele și pronumele contravenienților și natura contravenției, iar într'o zi anumită pe săptămână sau la 10 zile odată, judecătorul sau ajutorul său să vină la poliție spre a se pronunța asupra lor. Părțile să se citeze de poliție și ofițerul de poliție care a constat contravenția să fie de față cu dovezile ce va fi având spre a stabili perfectul adevăr. La primul termen lipsind părțile, procesul să se amâne pentru al doilea termen, pentru care judecătorul va emite mandat de aducere. La acest al doilea termen, judecătorul să se pronunțe definitiv.

Unul din funcționarii poliției va îndeplini funcția de grefier în această materie și va fi însărcinat cu formarea și păstrarea dosarelor și a registrelor ce vor necesita.

La judecare, contravenienții vor putea fi asistați de avocați.

Cu sistemul acesta cred că nu se atinge întru nimic principiul separațiunii puterilor și că hotărârile vor fi date tot de judecătorii firești, totu contribuind la pedepsirea cât mai repede a celor culpabili așa că vinovatul va fi pedepsit în cel mult 10—20 zile. Ar fi de dorit deci ca această procedură a judecării contravențiilor, să se introducă în viitoarea modificare a legii de organizare a poliției generale a Statului, dacă nu se pot face efortări, ca să se introducă în întreagă țară procedura contravențională Ardeleană, care este superioară oricărei alte proceduri.

IOAN M. GEORGESCU

pretor. Tândărei.

În noua lege a învățământului, se vorbește pentru prima oară de școli pentru copii, cari au nevoie de o educare specială.

Pare că se pune școlii o problemă nouă. Dar problema e veche de când e lumea, numai că până acum soluția era foarte practică și expeditivă :

Copilul rău trebuie dat afară din școală, copilul foarte rău dat afară din toate școlile din țară.

E de mirare cum de n'au adoptat și alte țări soluția aceasta simplă și ingenioasă, care desleagă o problemă socială, pentru care în alte părți se fac mari sacrificii. Ce se făceau acești copii răi ? Ce ajungeau în viață ? Nimeni nu s'a ocupat până acum în țara noastră de această categorie de viitori cetățeni.

Școala dă știință de carte — care adesea să uită până la vârsta intrării în armată — de educație se ocupă puțin și în tot cazul nu are în vedere decât copiii normali, buni și cu viața de familie regulată.

Copiii răi, anormali, vagabonzi, abandonati sunt lăsați în grija bunului Părinte ceresc.

Statul, care prin obligativitatea învățământului ajunge să limiteze chiar drepturile părinților, nu este dator să se ocupe de acești copiii părăsiți la întâmplare ca niște pui lipsiți de-o aripă ocrotitoare ? În țările civilizate, această criză a copilărimii nevoiașe formează o gravă problemă socială, căci lumea micilor vagabonzi compune pretindendi avangarda armatei de pușcăriași. Colectivitatea — statul — este datoare să adopte pe acești copii fără sprijin și călăuze.

Ministrul de instrucție, care nu s'a ocupat până acum de aceste chestiuni, își propune pentru viitor o nouă sferă de activitate.

Până în prezent câteva institute de îndreptare au fost înființate din inițiativa privată prin Societatea de Patronaj, Societatea orfanilor de război și Asistența Socială, care are cinci institute, afară de cele două găsite în Ardeal.

Asistența Socială, după o experiență de câțiva ani, a ajuns la oarecare rezultate concrete pe acest tărâm așa de puțin cercetat până acum.

Spicuind rapoartele și fișele întocmite de educatorii de la institutele de la Răducăneni, Mărcuța și Grădiștea găsim observații interesante, cari merită să fie aduse la lumină.

Asistența Socială adună copiii vagabonzi, orfani sau abandonati, dar nu-i internează în institute de cât după ce justiția se pronunță că trebuie puși la dispoziția Asistenței Sociale. Unii părinți, cari nu-și pot stăpâni și îndruma copiii tot pe calea justiției își încredințează copiii Asistenței sociale.

Cea mai mare parte din copiii internați nici nu pot fi numiți copii răi. Nu sunt decât victimele părinților, fără o căutare fizică și morală, fără nici o îndrumare în primii ani ai vieții, lipsiți de disciplină, instrucție și meserie, nu sunt dirijați pentru deprinderea unei vieți.

Toată această vermină, care mișună desmățată pe stradele orașelor, îndată ce este strânsă, stăpânită și disciplinată se transformă, în câteva luni, sub ochiul și mâna educatorului. În general acești copii sunt mai inteligenți decât copiii normali de școală, nu le lipsește de cât disciplina, supravegherea și controlul pentru a le canaliza energia către acțiuni folositoare.

Iată, luate la întâmplare, două fișe a unor copii din școala de la Grădiștea.

„Viața mea” : *„Eu m'am născut în anul 1911 în București. Tata era croitor, mama se ducea la țară și aducea găini, rațe, găște, pe care le vindea la București. După o naștere, mama a zăcut și a murit. Tata, văzându-se și mamă și tată la o casă cu 7 copii, nu știa pe ce să pună mâna mai curând. Tata a înebunit și seara i se părea că vede fel de fel de umbre prin casă. Eu de mizerie și de frică, am fugit deacasă. Prima dată am*

furat de la un negustor 3 lei și 50 de bani cu alți 3 prieteni, pe urmă am furat niște portocale, smochine și lămâi.

Apoi am furat o blană, pe care am vândut-o cu 350 lei. Toate le duceam la o femeie cu numele de Florina pentru a mă lăsa să dorm. Văzând că îmi merge cu furatul m'am întărit mai rău. Mă duceam seara la tramvaiul electric, unde buzunăream bine. După vreo doi ani de hoțit, m'am gândit că-i mai bine să vând jurnale, căci eram sătul de bani, de mâncăruri, da și de bătaii. Am ajuns jurnalist, dar cu toate că vindeam jurnale, tot furam”.

— — — — —
Și acest copil, destinat pușcăriei, în doi ani de școală face patru clase, se corije și azi se găsește elev în școala normală de învățători.

Iată aprecierile făcute de învățătorul, care l-a reeducat.
„Dezvoltarea mintală : Elevul N. G. este dotat cu o inteligență înaintată vârstei sale, cu o bună memorie, cu destulă putere de muncă, ajutat fiind de o activitate vie a simțurilor.

În doi ani și-a asimilat toate cunoștințele a patru clase fiind clasificat întâiul. Are spirit de inițiativă și organizare, judecată sigură și voință exercitând o putere dominatoare și influență asupra colegilor, de a căror încredere se bucură pe deplin.

Pe cât de mult îl stimulau încurajările și laudele pe atât de mult pedepsele îl făceau să reacționeze, revoltându-se, datorită sentimentului valorii proprii și sentimentului de onoare, dezvoltată în el, în urma succeselor avute în școală. Voință tare, hotărâtă chiar față de superiori.

Lucrează de la sine fără a fi îmboldit. Inclinație spre a fi conducător. Este un băiat foarte capabil cu multă râvnă la învățătură, merită să-și continue mai departe cultura”.

Un alt copil P. T. D. din Alexandria (Teleorman), venit, în București, își descrie viața de haimana pe stradele Capitalei, până ce tatăl său anunță Asistența Socială, care îl prinde și îl internează.

Iată cum este judecat în fișa întocmită de învățătorul său.

„Nu a urmat regulat la școală și aici lângă tatăl său nu voia să stea. E dotat ca orice fire vagabondă cu spirit de observație inteligentă, dar cu o putere de muncă slabă. Fantazie și vocabular destul de bogat. Are prezență de spirit. Toate câștigate prin frecventarea preadus a cinematografelor de la care spunea singur, a deprins multe din obiceiurile urâte. Într'o zi trecând cu el pe calea Rahovei, lângă un cinematograf, îmi arată o baracă pe care a spart-o adesea ori.

Eșind de la cinema căută să simtă scene văzute pe film. În cei doi ani de școală de la Grădiștea, i s'a deschis gustul de carte și vrea să urmeze înainte căci na-i lipsesc aptitudinile.

Ce puteau ajunge acești copii vagabonzi, lăsați fără frâu, să crească bălăcindu-se în drojdia societăților orașelor mari în acel mediu în care clocește vițiul, boala, mizeria și crima ?

Colectivitatea politică organizată (stat, județ, comună) este datoare să adopte pe acești copii, nu numai dintr'un sentiment de umanitate, ci chiar din rațiunea interesului colectivității în interesul solidar pentru siguranța, prosperitatea și echilibrul societății.

Cu cât se vor înmulți asemenea institute de profilaxie socială cu atât va scădea clientela pușcăriilor.

În Belgia, unde Asistența Socială este foarte dezvoltată, închisorile au început a se despopula. În Norvegia adesea se vede fâlfâind pe zidurile închisorilor steagul alb — semn că acele locașuri de suferințe, rușine și pocăință sunt goale.

JEAN BART

POLITICA

Impresso in Italia

1. APR. 1926

12

KISPAL